

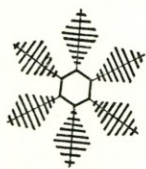
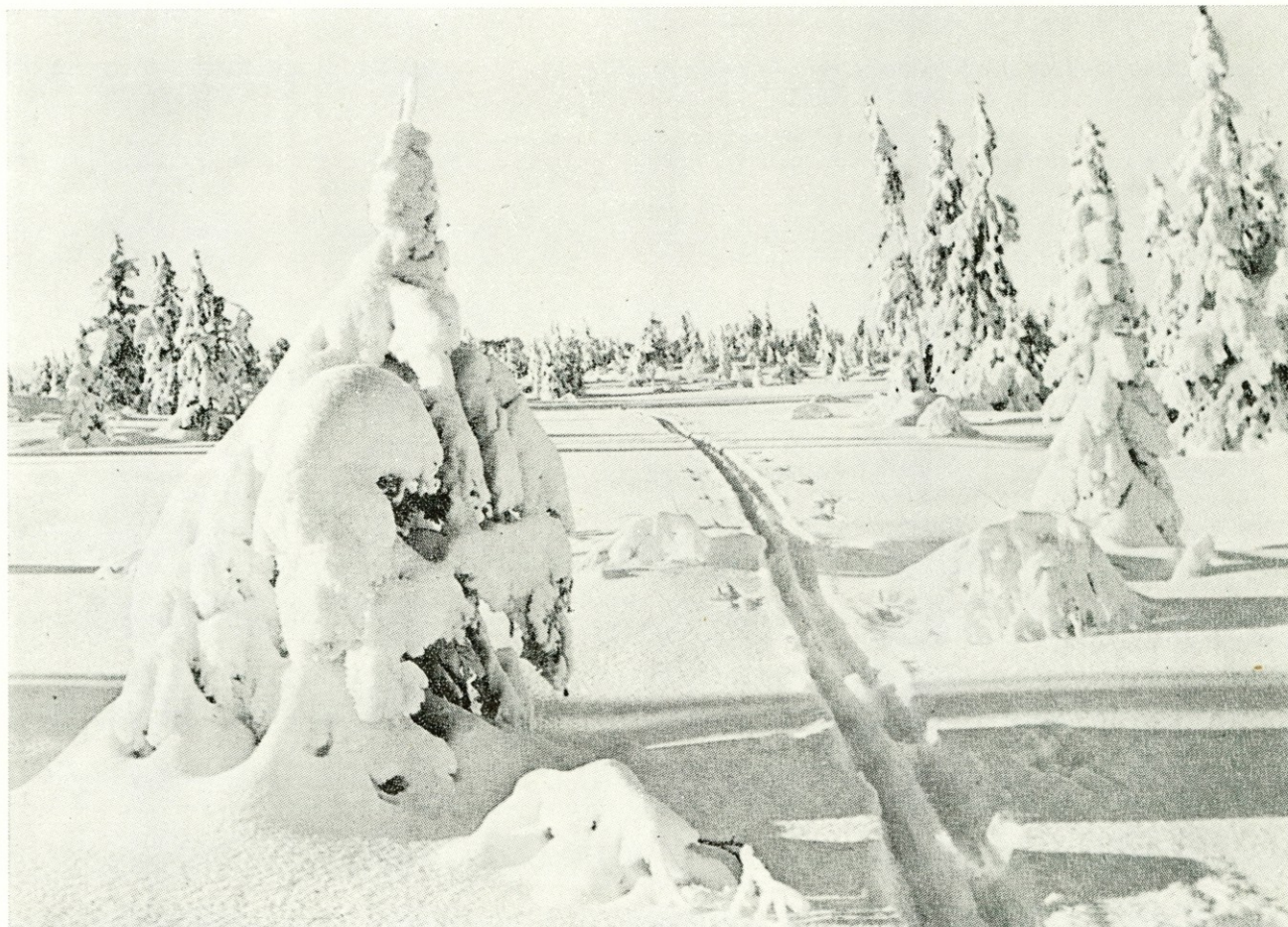

DO TRGOVINA LJUBLJANA
DO ISTRA-BENZ KOPER
DO ZEMELJSKI PLIN LJUBLJANA
DO TRANSPORT ILIRSKA BISTRICA
DO RAFINERIJA MARIBOR
DO GOSTINSTVO LJUBLJANA

12

December
1981
Leto XX

GLASILO DELAVCEV SOZD PETROL

Le še nekaj dni nas loči od trenutka, ko si bomo segli v roke in si zaželeli srečo, od trenutka, ko se bomo nehote ozrli v preteklost ter naredili načrt za prihodnost. V naših mislih se bodo zvrstili vsi lepi in težki trenutki, vsi uspehi in neuspehi preteklega leta. Raje se bomo spomnili dobrega, a če bomo pošteni do sebe, si bomo priznali, da smo delali tudi napake, da vedno nismo ravnali tako kot bi morali. Toda zdaj, na pragu novega leta si čisto tiho obljubimo, da bomo v prihodnje ravnali drugače, da bomo zastavili vse sile ter si izborili zase in za vso našo socialistično skupnost vse tisto, kar si želimo in kar potrebujemo.

Zato želim vsem članom kolektiva SOZD Petrol in njihovim družinam

*ščečno, zadovoljno, zdravo
in uspešno novo leto 1982!*

Miran RIŽNER
predsednik KPO
SOZD Petrol

Pot, dolga 25 in 30 let

Jubilanti so pozorno sledili programu...

Spet je leto naokrog in spet smo se zbrali na skromni proslavi, da bi se zahvalili za trud, pa čestitali za vzdržljivost sodelavcem, ki so petindvajset in trideset let združevali svoje delo pri Petrolu.

Začeli so takrat, ko so bili delovni pogoji slabi, ko ni bilo niti primernega prostora, niti pravih pripomočkov. Toda imeli so ogromno voljo, verjeli so v uspeh, vztrajali in danes je delček njihovega truda viden na vsakem koraku.

Prav tem našim sodelavcem gre zahvala, da je Petrol danes to, kar je, da je dosegel uspehe, ki jih ne more nihče zanikati.

Zato je prav, da se v imenu celotnega kolektiva tudi v našem glasilu pridružimo govorniku na proslavi ter izrečemo vsem jubilarantom iskreno zahvalo za trud v preteklih tridesetih in petindvajsetih letih ter jim zaželimo moči in dobre volje pri delu v prihodnje.

...ki so ga pripravili mladinci in pevski zbor

25 let pri Petrolu, pa še vedno mladosten in poln elana — Egon ŠERBELA

Trideset let pri Petrolu: Janez ŽEKŠ, Jože BOT, Anica CIMERMAN, Franc GODINA, Franc TOPLAK

Kaj mislite, kolegica Cimermanova, ali bom tudi jaz zdržal 30 let?

Petindvajset let pri Petrolu: Jožef KOSMINA, Maks REBERNAK, Egon ŠERBELA, Jože FERKULJ, Stane KRUSIČ, Franc DRAGAR, Franc PERIČ

Visoko občinsko odličje kolektivu TOZD Motel Čatež ob 20-letnem jubileju

Leto 1981 ne bo zapisano v analih kolektiva motela na Čatežu le kot leto, v katerem je zakoral v tretje desetletje uspešnega poslovanja in razvoja samoupravnih socialističnih odnosov. Doseženi gospodarski rezultati v tem letu vsekakor kažejo, da bo končni rezultat gospodarjenja eden najboljših v preteklih dvajsetih letih.

Kolektiv, ki je pričel z delom v letu 1961, je takrat ustvaril 252.993 seveda starih dinarjev prometa. Znesek je za danes zelo skromen. Za 6-članski kolektiv pa to pomeni vsekakor uspešen prvi korak na stopnici razvoja. Od tedanjega kolektiva so še vedno v temeljni organizaciji tovariši Ludvik Hren, Majda Hren in Ivan Potokar. Maloštevni kolektiv, ki je v letu 1967, ko je bila opravljena rekonstrukcija objekta, že štel 20 delavcev, se je ves čas svojega dela zavedal, da bo lahko uspešno gospodaril le ob maksimalnih naporih in odrekanih vsakega posameznika. Renome, ki si ga je kolektiv s kvalitetno gostinsko ponudbo ustvaril in je postal znan vse od Bližnjega vzhoda in Skandinavije do zahodne Evrope, je pomenil tudi solidno osnovo za start v sedanjem obsegu ob zgraditvi novega motela v letu 1972. Ves čas obstoja so se razvijali tudi pristni medčloveški in samoupravni odnosi v kolektivu, ki so pomenili čvrst temelj za doseganje dobrih gospodarskih rezultatov.

Na predlog Izvršnega sveta in vodstev družbenopolitičnih organizacij je Skupščina občine Brežice na svečani seji ob občinskem prazniku 28. 10. 1981 podelila kolektivu TOZD Motel Čatež občinsko odličje in sicer Oktobrsko priznanje, ki ga sicer podeljuje kolektivom za dosežene izjemne gospodarske rezultate in vzorno samoupravno organiziranost. Predlagatelj je v obrazložitvi posebej poudaril uspešen gospodarski razvoj v preteklih dvajsetih letih. Tudi skrb za načrtno izobraževanje kadrov, kateri posveča temeljna organizacija posebno pozornost, ob stalni skrbi za razvoj samoupravnih odnosov, delegatskega sistema in družbenopolitične aktivnosti članov kolektiva, pomeni dodatno pobudo za podelitev tega odličja. Osnovna organizacija sindikata, ki je vsekakor ogledalo, v katerem se zrcali družbenopolitično delo kolektiva, je v letu 1980 prejela Srebrni znak zveze sindikatov Slovenije. Spodbujanje širše družbene politične dejavnosti v kolektivu pa ima za posledico široko angažiranje delavcev te temeljne organizacije v organih in telesih družbenopolitične skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij na občinski in republiški ravni.

Priznanje je v imenu kolektiva sprejela na svečani seji skupščine predsednica

delavskega sveta Anica Pavlovič. Kolektiv se ob sprejemu tega visokega priznanja zaveda, da le-to ne sme biti le priznanje za dosežene uspehe v preteklem obdobju, ampak tudi nova vzpodbuda za še večja prizadevanja celotnega kolektiva v sedanjih in prihodnjih zaostrenih pogojih gospodarjenja in za razvoj takšnih samoupravnih socialističnih odnosov, ki bodo še bolj utrjevali položaj delavca kot osebka odločanja na vseh ravneh družbene reprodukcije.

J. Ivšič

Petrolovi gostinci na 29. gostinsko-turističnem zboru Slovenije

Od 28. do 30. oktobra je bil na Bledu 29. gostinsko-turistični zbor Slovenije, na katerem lahko gostinski in turistični delavci Slovenije pokažejo svoje sposobnosti, spretnosti in strokovno znanje v obliki razstav in tekmovanj.

Za vsa tekmovanja veljajo strogi kriteriji, ki so določeni v pravilnikih in obdelani do podrobnosti. Tako so na primer v pravilniku o ekipnem tekmovanju kuharskih in natakarskih veščin med drugimi tudi tale pomembnejša določila:

Za tekmovanje se lahko prijavi le 6-članska ekipa in sicer 3 kuharji in trije natakarji, od katerih dobi vsak konkretno nalogo in sicer pripravi vsak kuhar svoj izdelek — prvi pripravi ribjo ploščo, drugi ploščo iz perutnine, tretji pa slaščičarski izdelek; tudi vsak natakar v ekipi ima svojo nalogo — prvi pripravi omizje, drugi razkosava ribe in tretji flambira perutnino.

Vse naloge opravljajo pred budnimi očmi članov strokovne komisije — zaradi tega se tekmovalcem nekoliko dvigne temperatura in tudi roke malo drhtijo!

Strokovna komisija uporablja enotne kriterije, od katerih ima vsak enako vrednost in so na primer takšne (vsak ima še 4 razrede ocen):

- a) za kuharske izdelke:
  - strokovna izdelava in zahtevnost izdelka,
  - pristnost izdelka,
  - okus izdelka,
  - novost izdelka,
  - ekonomičnost izdelka;
- b) za razstavljen omizja:
  - splošni izgled in celoten vtis omizja,
  - izvirnost in domiselnost razstavljenega omizja,
  - praktična uporabnost,
  - strokovna sestavljenost (izvirnost in oblika jedilnika, izbira jedi, izbira pijač),
  - strokovna izvedba pogrinjkov in omizja,
  - skladnost dekoracije in inventarja z namembnostjo (inventar, vaze, svečniki, cvetje, vizitke).

Na sestanku vodij oddelkov naše delovne organizacije, na katerem smo razpravljali o pripravah na kulinarčne tedne je prevladalo mišljenje, da »korajža velja«! In smo prijavi ekipo. Prvič! Da vidimo!

Ekipo DO Gostinstvo smo sestavili iz predstavnikov vseh TOZD in sicer:

Jožica Hercog — kuhar, TOZD Motel Podlehnik

Jože Rožič — kuhar, TOZD Gostinski obrati Ljubljana

Anica Jurkas — kuhar, TOZD Motel Čatež

Nada Falnoga — natakar, TOZD Restavracija Tepanje

Budimir Čirovič — natakar, TOZD Motel Lom

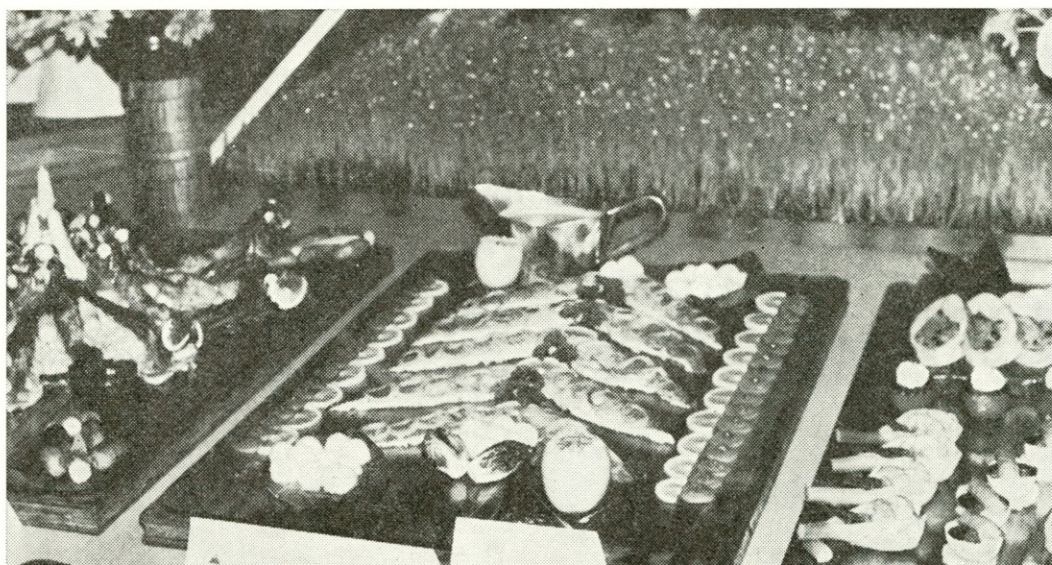
Viktor Zidar — natakar, TOZD Motel Čatež

Z izidom rezultatov smo zaradi močne konkurence lahko zadovoljni, saj smo prejeli srebrno kolajno za razstavljen omizje-pogrinjek in bronasto kolajno za kulinariko — krap v marinadi.

Krape v marinadi je pripravil Jože Rožič, ki je zaposlen v restavraciji v Trziču, omizje-pogrinjek pa Viktor Zidar ter ga poimenoval »Kosilo ob mlinarskem krstu«.

Vsem članom ekipe čestitamo k zbranim pogumu za prvi javni tekmovalni nastop, posebej pa še dobitnikom kolajn.

S. M.

Državna odlikovanja tudi Petrolovim delavcem

Rojstni dan naše republike vsako leto svečano praznujemo, letos pa je bila svečanost pri nas še toliko večja, saj je 11 delavcev SOZD Petrol dobilo državna odlikovanja, ki jih je podelilo predsedstvo SFRJ, izročil pa predsednik Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo Marko Vraničar.

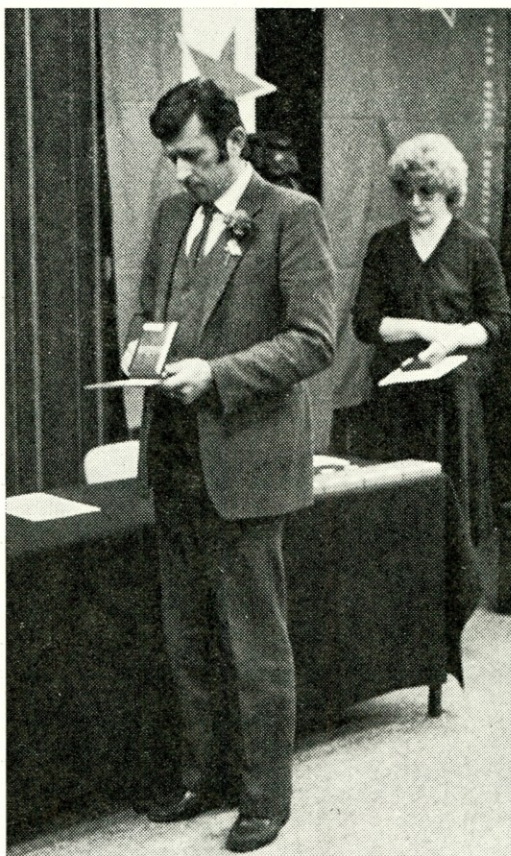
Na svečani podelitvi, ki jo je vodila predsednica koordinacijskega odbora sindikata Bojana Pečko, je zbranim spregovoril predsednik kolegijskega poslovodnega odbora SOZD Petrol Miran Rižner. Poudaril je, da so Petrolovi delavci tokrat prvič dobili državna odlikovanja, vsi pa so »tisti naši dolgoletni in v širšem kolektivu poznani in priznani delavci, ki so s svojim nesebičnim delom na delovnem mestu, v samoupravnih organih in v družbenopolitičnih organizacijah znotraj organizacije združenega dela, na terenu, v športnih društvih in drugod odstopali od svoje sredine. V tem primeru gre za naše sodelavce, ki se niso izkazali le na navedenih področjih aktivnosti, temveč so bile vanje uprte oči mnogih na novo prihajajočih in ob njih so se razvijali zdravi, tovariški medsebojni odnosi.«

Povedal je tudi, da je bilo predlaganih 24 delavcev, vendar tokrat vsem še ni mogel »seči v roko, in jim čestitati ob izročitvi državnih odlikovanj,« ker kljub vsem prizadevanjem nismo mogli časovno uskladiti postopka, ki teče preko občin in republike do predsedstva SFRJ ter nazaj. Toda »trdno smo prepričani, da bo v kratkem vse razrešeno in da bomo postopek izročanja odlikovanj novim odlikovancem kmalu ponovili. Med nami je še mnogo drugih zglednih sodelavcev in družbenih delavcev, ki so si državna odlikovanja pošteno zaslužili in potrudili se bomo, da bodo priznanje tudi dobili.«

Ob koncu svojega govora je Miran Rižner čestital vsem nagrajencem. Tovarišice in tovariši odlikovanci, dovolite mi, da se vam za vsa vaša prizadevanja, za vse, kar ste storili in doprinesli za razvoj Petrola in naše družbene skupnosti, iskreno zahvalim v imenu celotnega kolektiva in v svojem imenu. Naj vam povem, da smo ponosni na vas, da so vaša odlikovanja spodbuda vsem nam pri izvrševanju nalog, ki so postavlje-

ne pred nas v teh zapletenih pogojih poslovanja in gospodarjenja. Za prejeta odlikovanja vam vsi iskreno čestitamo.«

Tem čestitkam se pridružuje tudi uredništvo našega glasila.

Marko Vraničar, predsednik Republiškega komiteja za energetiko, gradbeništvo in industrijo ter Bojana Pečko, predsednica koordinacijskega odbora sindikata SOZD Petrol med podelitvijo odlikovanj.

ANGELA GRABNAR

je odlikovana z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo.

V Petrolu je delala od leta 1951 do 1981, ko je odšla v pokoj v DSSS II.

JOŽE BUTALA

je dobil red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

V Petrolu je bil od 1946 do upokojitve leta 1981, delal pa je v DSSS DO Trgovina

FRANC KONDA

je prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

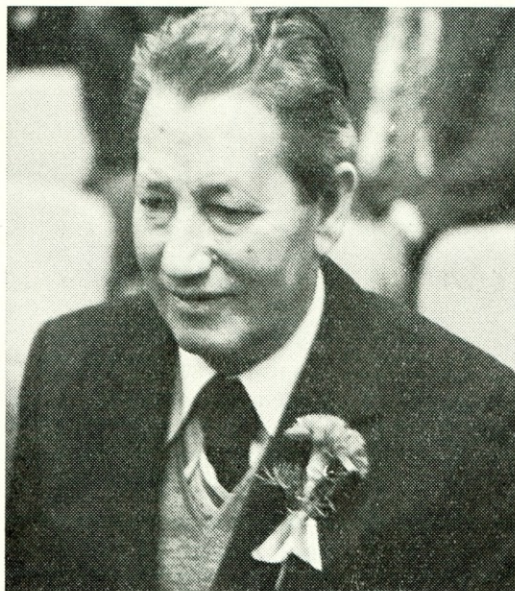
Delavec Petrola je bil od 1948 do 1978, ko se je upokojil. Zaposlen je bil v TOZD Trgovina na debelo, PE Zalog

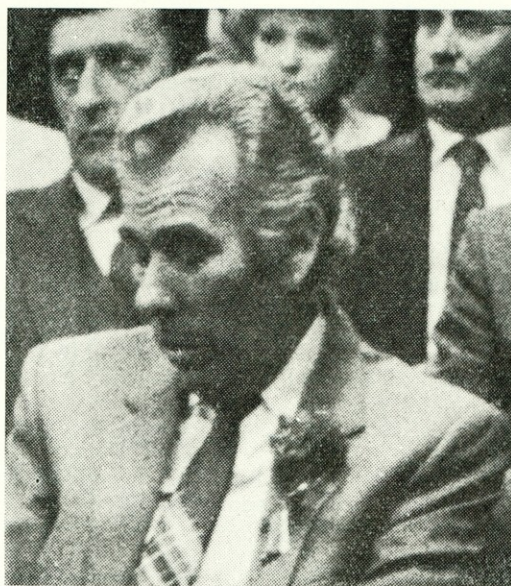
MAKS ZUPANC

je dobil red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

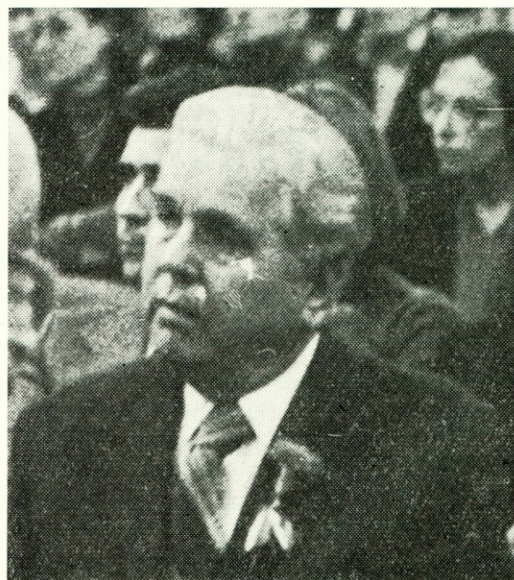
Petrolovec je bil od 1945 do upokojitve 1976. Delal je v TOZD Trgovina na debelo v Celju

ANTON CURK

ima red dela s srebrnim vencem
V Petrolu je bil od 1950 do 1978, ko je stopil v pokoj, delal pa je v TOZD Trgovina na debelo v Ljubljani

JANEZ SILAR

je odlikovan z redom dela s srebrnim vencem.
V Petrolu je bil od 1947 do upokojitve 1980. Njegovo delovno mesto je bilo v TOZD Trgovina na drobno Ljubljana

MILKO TURK

je odlikovan z redom dela s srebrnim vencem.
V TOZD Trgovina na debelo, PE Celje je delal od 1946 do 1978, torej do upokojitve.

ANTON GROSEK

je prejel red dela s srebrnim vencem.
V Petrolu je od leta 1952 in dela v TOZD Trgovina na drobno Ljubljana

MARIJA VIDIC

ima red dela s srebrnim vencem.
Dela v TOZD Trgovina na drobno Ljubljana, v Petrolu pa je od leta 1950

FRANC ZGAVC

je prejel red dela s srebrnim vencem.
V Petrol je prišel leta 1947 in ostal do upokojitve 1979. Delal je v Avtoparku v Ljubljani.

JOŽE PAPTNIK

je dobil red dela s srebrnim vencem.
V Petrolu se je zaposlil leta 1959 in je v Avtoparku v PE Celje

Sodelavci odlikovancev se pridružujejo čestitkam

V TOZD Sežana ne sedijo s prekrižanimi rokami

V TOZD Sežana so zaključili prvo polletje 1981 z izgubo. Da bi jo čimprej in čimbolj učinkovito odpravili, je delavski svet sprejel program ukrepov, ki so ga takoj začeli uresničevati in pri tem dosegli že tudi nekaj uspehov.

Oglejmo si najprej program.

1. V TOZD naj bi do konca leta 1981 prekinilo delovno razmerje 13 zaposlenih in sicer s tistih bencinskih servisov, ki ne dosegajo 20 ton mesečnega prometa na prodajalca. To so servisi: Brestovica, Lokev I, Kozina, Pesek in Krvavi potok. S tem bi našo izgubo do konca leta zmanjšali za približno 1.000.000 din.

2. V soglasju z občino in krajevno skupnostjo bomo zaprli bencinski servis Lokev I in avtopralnico v Kopru ter pospešili rešitev vlog za povečanje cen storitvam Avtonegovalnic v Portorožu in Postojni. V kolikor bomo morali naše storitve opravljati še naprej po sedanjih cenah, bomo prisiljeni do konca leta zapreti še ostali dve avtonegovalnici. Bencinski servis Lokev I je oddaljen ca. 500 m od najbližjega Petrolovega in Istra-benzovega servisa in ustvarja vse manjši promet, približno za enega prodajalca mesečno. Tudi avtonegovalnica v Kopru je s svojimi storitvami stalno pod normo in je kot ostale večkrat v okvari, saj so osnovna sredstva že odslužila svojemu namenu in za nova nimamo denarja. Če bi zaprli bencinski servis Lokev I, avtonegovalnice in prezaposlili tri avtopralnice ter povišali naše storitve smatramo da bi našo izgubo zmanjšali za nadaljnjih 1.000.000 din.

3. Poslovna organiziranost v naši TOZD ni dovolj racionalna. Ustrezno se bomo organizirali takrat, ko bo dokončno rešeno vprašanje spora glede sektorja v Postojni.

4. Ukrep, ki je naša stalna naloga, je zmanjševanje stroškov na vseh ravneh porabe, zlasti pa tistih, na katero sami lahko vplivamo, kot npr. električna energija, ogrevanje servisov, poraba vode. S temi ukrepi bi prihranili približno 600.000 din.

5. Ostalo razliko do izgube to je 2.000.000, din bomo pokrili s povečanjem prometa do konca leta, saj nam rezultati

VZROK

Zakaj so pa v vaši pisarni izobesili črno zastavo! Je kdo od članov kolektiva umrl! Ne, pač pa so vsi zvesti in vneti navijači Hajduka, ki je včeraj izgubil z Valencijo 5:1.

TEZAVE V ZAKONU

Sklenil sem, da se ločim od žene!

Zakaj!

Postala je prava Petrolovka!

Kadarkoli pridem k njej v posteljo ima izobešen napis »v okvari«!

prejšnjih let kažejo, da je v II. polletju promet z naftnimi derivati in dodatnim asortimanom precej porastel. Prav v ta namen bomo na cesti proti Kozini namestili reklamne table, ki bodo opozarjale na prodajo avtoodelov na bencinskem servisu Kozina.

In kaj so do zdaj že naredili?

Od 30. junija je v temeljni organizaciji 10 delavcev manj. Pri iskanju novih delovnih mest so se angažirali vsi, vodstvo in sami delavci. Potrebno je bilo precej truda, a uspeli so vendarle.

Zaprli so bencinski servis Lokev I, avtopralnice pa ne, ker jim občinska skupščina tega ne dovoli. Toda v njej je ostal samo en delavec, ostali trije so odšli v druge delovne organizacije.

Dokler ne bo dokončno odločeno, kaj bo s sektorjem Postojna, ne morejo v tem pogledu ničesar ukreniti.

Stroške so zmanjšali, kolikor je bilo v njihovi moči, čeprav so za 31 % višji kot v enakem obdobju lani. Toda to je posledica višjih cen — električna je npr. za 75 % dražja, voda za 37 %, delovne obleke za 75 %, da o pisarniškem materialu niti ne govorimo.

Od polletja do konca septembra je izguba za 1,47 milijona dinarjev manjša (ob polletju 4,64 milijona, ob koncu III. četrtletja 3,17 milijona) in še v tem znesku je všteti 1,07 milijona dinarjev neplačane realizacije, ki je znašala v polletju le 220 tisoč din. Neplačana realizacija pa je tako visoka zato, ker vsi kupci ne zmorejo poravnati dolgov.

Če doseženi uspehi delavcev TOZD Sežana ne bodo uspavali, ampak jih bodo spodbudili, pa če bodo dolžniki poravnali svoje dolgove, lahko pričakujemo, da bodo kmalu »splavali« in ne bodo več potrebovali pomoči ostalih temeljnih organizacij.

J. K.

Srebrna plaketa Motelu Podlehnik

Na 29. gostinsko-turističnem zboru, ki je bil letos v mesecu oktobru na Bledu, je prejel Motel Podlehnik priznanje in srebrno plaketo za doseženo kvaliteto gostinskih storitev. Podelilo mu jo je Splošno združeneje gostinstva in turizma Slovenije in Organizacijski odbor za 29. gostinsko turistični zbor Slovenije. Priznanja dodelijo najkvalitetnejšim gostinskim obratom v Sloveniji na podlagi večkratnega ocenjevanja republiške komisije za nadzor kvalitete gostinskih obratov.

Če dodamo, da Motel Podlehnik že četrto leto nosi oznako »petih zvezdic«, je to priznanje nagrada celotnemu kolektivu za požrtvovalno in kvalitetno delo v preteklem poslovanju, obenem pa tudi spodbuda za še boljše nadaljnje delo.

Če so prodajalci zagnani

Nekateri so dvomili, da se spleča postavljati v Zrečah bencinski servis, češ da je zaledje zelo majhno in ne bo kaj prida prometa. Zdaj, ko je bencinski servis nekaj mesecev odprt, se je izkazalo, da je bil dvom odveč, saj je bila vrednost točke v mesecu oktobru najvišja v celi temeljni organizaciji. V preteklih mesecih, ko je bilo dovolj naftnih derivatov, so jih prodali v enem mesecu tudi do 136 ton, v zadnjem času pa bo promet upadel zaradi »višje sile«, saj jim večkrat zmanjka plinskega olja.

Ce bi bili odvisni samo od »domačih« vozil, bi na servisu najbrž res ne bilo veliko dela, a goriva kupujejo poleg voznikov tovornjakov obeh zreških tovarnih številni tranzitni. Tudi tisti, ki se pripeljejo iz oddaljenih krajev, celo iz drugih republik in gredo mimo številnih drugih servisov, se ustavijo prav na zreškem. Verjetno zato, ker so s postrežbo zelo zadovoljni, ker vsi trije prodajalci radi pomagajo in ustrezajo.

Poleg tega imajo na bencinskem servisu orodje Unior, ki je II. kvalitete in zato cenejše. Zanje so uredili del prostora, v katerem je zdaj ves dan velika gneča. Za tolikšno zanimanje so poskrbeli v temeljni organizaciji z reklamo, še več pa je storil poslovodja Franc Jelenko, ki stalno opozarja na artikle, ki jih prodajajo. Tako je bila na primer njegova zasluga, da so se neko soboto v oktobru pripeljali na zreški servis kar trije avtobusi ljudi, ki so iz Siska pripotovali na obisk v konjiški Konus. Poleg njih sta se ustavila istega dne še dva avtobusa turistov, vsi potniki pa so pokupili za 19 tisočakov orodja. Toda to je le eden od primerov. Zdaj se Jelenko dogovarja s tovarno Komet, da bi prodajali njihove brusilke in rezalke. Poslovodja ima že precej resnih interesentov, pripraviti bo moral le še odgovorne v Kometu, ki pa ne kažejo kakšnega posebnega zanimanja za tako sodelovanje.

Ce se prodajalci potrudijo in opozorijo kupce tudi na druge artikle, ki jih imajo naprodaj, jih prav tako spravijo v promet. Včasih pa se potem zatakne pri novih predmetih, ki jih dobijo iz skladišča in bi jih vozniki radi kupili, a ni cen. Nekatere priromajo celo nekaj tednov pozneje kot material, za katerega pa se takrat nihče več ne zmeni.

Uspeh zreškega bencinskega servisa je dober primer, koliko lahko pripomore k dobremu poslovanju poslovodja, ki ve, kaj je njegovo delo in ga tudi rad opravlja, ki razume, kaj pomeni padec prodaje naftnih derivatov in z lastno iniciativo išče dohodek drugje. Gotovo je med vsemi poslovodji na naših bencinskih servisih še več takih zagnanih delavcev in po njih bi se morali zgledovati tudi vsi ostali.

J. K.

Programska volilna konferenca OO ZK v Petrol-Sežana

Komunisti OO ZK Petrol-TOZD Trgovina na drobno Sežana smo 18. 11. 1981 imeli programsko volilno konferenco, na kateri smo pregledali rezultate dveletnega obdobja, sprejeli sklepe za naslednje obdobje, izvolili novo vodstvo in ostale zadolžitve za člane OO ZK.

V poročilu sekretarja se je kot rdeča nit vlekla stalna povezava članov OO ZK s sindikatom in vodstvom TOZD v težkih gospodarskih trenutkih letošnjega leta, ko smo zapirali bencinske servise in prerazporejali naše delavce v druge organizacije združenega dela.

V precej dolgi in burni razpravi so se člani zavzemali za boljše delo delegacij v zboru združenega dela in SIS, za sodelovanje z OZK — sektorja Postojna, za pomladitev naše osnovne organizacije in za izobraževanje komunistov.

Za sekretarja smo enoglasno izvolili Mirka MAHNIČA, pomočnika poslovođe na bencinskem servisu Sežana I, skrbnega delavca in vsestransko aktivnega komuniste. Dolgoletnega člana OOZK Leona ČUKA pa smo izvolili v stalno sestavo občinske konference ZK Sežana. Tudi ostali člani so prejeli pomembnejše zadolžitve za naslednje mandatno obdobje, ki bo nedvomno težko in polno odgovornosti za vse nas.

Na konferenci je bilo navzočih tudi osem evidentiranih članov, ki se bodo udeležili 30-urnega tečaja za novospregjete člane ZK. Tokrat so prisostvovali analizi dveletnega obdobja OOZK v TOZD. Aktivno so se vključevali v razpravo in pripomogli k skleptom za bodoče delo OOZK.

M. M.

Volilna konferenca

OOZK TOZD Trgovina na drobno Celje in OO ZK TOZD Trgovina na debelo PE Celje smo pripravili skupno volilno konferenco, ki se je udeležil tudi izvršni sekretar OK ZKS Celje tov. Srečko Pratenemer.

Ugotovili smo, da so osnovne organizacije najpogosteje obravnavale stabilizacijske ukrepe, ekonomski položaj TOZD oz. PE, ter nagrajevanje po delu. Na dnevnih redih je bila tudi stroškovna problematika, disciplina v TOZD oz. PE, opredelitev o združenju SOZD Petrol z Istra-benzom Koper in Transportom Ilirska Bistrica, disciplinska odgovornost članov OO ZK in predvsem komunisti prodaje na debelo so se angažirali v priprave za izgradnjo skladišča v Celju. Ugotovili so, da bi bila nujna izgradnja skladišča za maziva in hale za avtomaterial ter manjših rezervnih kapacitet. Nadalje so ugotovili, da bi se morali povezovati komunisti na ravni DO, kjer bi podali problematiko posamezne OO ZK in koordinacijo za enotnejše delo vseh komunistov v DO Trgovina. Komunisti v drobnih prodaji se vseskozi srečujemo s problemom razdrobljenosti oz. se težko sestanemo. Dogovorili smo se, da bomo sestanek vseh članov sklicevali samo takrat, ko bomo obravnavali širšo problematiko »Petrola«, v vseh ostalih primerih pa bodo sestanki regijski. Za izvedbo regijskih sestankov in za povezovanje z občinskimi komiteji in koordinacijo znotraj OO ZK, so bili zadolženi člani sekretariata. Pri novem načinu dela so se pokazale določene prednosti in pomanjkljivosti. Prednosti so v tem, da se komunisti v večji meri posvetijo problemu svoje okolice, v kateri delajo in živijo. Lažje in hitreje se sestanejo, dogovorijo za akcijo in jo izpeljejo, slabosti pa so se pokazale v premajhni povezanosti osnovne organizacije, to pa predvsem na račun nezadostnega dela sekretariata. Konferenca je nadalje ugotovila, da je bilo premalo storjenega na področju izobraževanja komunistov. Sklenili smo, da morata v bodoče sekretariat in član, zadolžena za obveščanje in izobraževanje ter občinski komitej oz. Delavska univerza delati bolj koordinirano.

Sklepna ugotovitev je bila, da sta osnovni organizaciji v preteklem obdobju delovali uspešno in da so bili v glavnem doseženi pomembni rezultati. V bodoče pa bo potrebno akcijski program izvajati v celoti in zadolžiti vse komuniste za njegovo dosledno uveljavitev.

Obema sekretarjema želim pri njunem nadaljnjem delu obilo uspehov in sodelovanja.

D. Prtenjak

PRIMERJAVA ŠTEVILA ZAPOSLENIH NA PODLAGI STANJA — RAD obr.

	1—9/80	1—9/81	±
Debela	456	457	+1
Drobna	1625	1543	-82
Avtopark — Delavnica	217		
Avtopark		144	-1
Delavnica	216	72	
DSSS DO	41	44	+3
DO Trgovina	2339	2260	-79
Istra-benz	517	508	-9
Avtoservis — Transport	144	142	-2
Tovorni promet — Transport	381	370	-11
DSSS — Transport	52	51	-1
DO Transport	577	563	-14
Rafinerija	117	117	/
Gostinstvo	351	341	-10
Zemeljski plin	144	145	+1
DSSS I	11	14	+3
DSSS II	226	237	+11
SOZD	7198	7008	190

PRIMERJAVA POVPREČNIH NETO OD NA ZAPOSLENEGA V DEVETIH MESECIH IN PRIMERJAVA Z ENAKIM OBDOBJEM LANI (metodologija RAD obrazci)

TOZD, DO, DSSS	v din		
	φ I—IX 1980	φ I—IX 1981	Indeks
Trgovina na debelo	8.109	10.589	130,6
Trgovina na drobno	7.467	10.336	138,4
Avtopark — delavnica	9.316	12.905	138,5
Avtopark	—	(12.827)	(137,7)
Delavnica	—	(13.060)	(140,2)
DSSS	10.721	14.559	135,8
DO Trgovina — skupaj	7.821	10.714	137,0
Istra-benz	9.190	10.857	118,0
Avtoservis — Transport	7.731	9.435	122,0
Tovorni promet — Transport	11.578	14.195	123,0
DSSS — Transport	7.374	9.488	129,0
DO Transport — skupaj	10.130	12.379	122,0
DO Rafinerija Maribor	7.874	10.432	130,8
DO Gostinstvo	7.182	9.979	138,9
DO Zemeljski plin	11.030	14.808	134,2
DSSS I	13.974	19.352	138,5
DSSS II	8.827	11.820	133,9
SOZD	8.423	11.121	132

Indeks življenjskih stroškov je 1—9/81: 1—9/80 — 144,5

Indeksi rasti neto OD na zaposlenega po dejavnostih za obdobje 1—8/81 : 1.8/80 so:

Trgovina	128,1	Padec realnih OD: v Petrolu 5 %, v SRS za 10 %
Debela	129,0	
Drobna	128,1	
Gostinstvo	128,7	
Cestni promet	128,6	
Obrtne storitve	130,5	
Proizvodnja naftnih derivatov	126,3	
Gospodarstvo	130,6	
Skupaj	129,5	

Razmišljanje ob delu

Sestavek »Nadure v FRS«, objavljen v našem glasilu, me je spodbudil, da dodam na to temo svoje razmišljanje.

Uslužbenci, zaposleni v FRS, smo velikokrat deležni kritiziranja, da je naše delo neproduktivno in kot tako je tudi vrednoteno.

Zakaj? Zato, ker ne zajemamo trenutnega stanja, temveč vedno določeno obdobje za nazaj in zato, ker izpolnjujemo naloge, katere so operativnim delavcem najpogosteje neznane in naj bi se jih nič ne tikale.

Tovariš Malgaj je poudaril in statistično dokazal predvsem dva razloga za veliko število zaposlenih in eventuelne nadure. To sta netekoče delo in nadomeščanje bolnih. Tretji razlog je na žalost dosti manj leporečen, saj lahko pripelje celo do zamer, vendar pa je pri našem delu stalno prisoten.

Držeč se že izrečene kritike »Le čevlje sodi naj kopitar« sem si v pojasnilo svojega razmišljanja izbral količinsko najobsežnejše delo, ki ga opravljamo v oddelkih materialno-blagovnega knjigovodstva, to je zbirno zaračunavanje kreditne prodaje bencinskih servisov našim kupcem.

Poslovna politika (pri tej pa »administracija« ne sme biti ovira) trgovine na drobno je, da se kreditna prodaja vrši in vsakem bencinskem servisu, skoraj z vsakim poslovnim partnerjem in to za vse naše prodajne artikle. Pravilno!? Toda posledice so nujne. Mesečno imamo blizu 1000 pogodbenikov (kupcev, s katerimi TOZD Trgovine na drobno sklenejo kupoprodajno pogodbo) kar predstavlja do 8000 izdanih blokov naročilnic dobavnic,

ca. 200.000 izpisanih vrstic na 170.000 etiketih, vse to pa je izpisano na 15.000 listih izpisne dokumentacije (računi, virnari, pregledi po vozilih, pregledi kreditne prodaje na bencinskih servisih, statistika prodaje, finančna dokumentacija) in to za 40 milijard din neposrednega finančnega prometa. Posrednega, ki naj bi se odražal pri sklepanju kupoprodajnih pogodb TOZD Trgovine na debelo, pa niti ne znam oceniti.

Velikost, raznovrstnost in hitrost obdelave so bili elementi, ki so narekovali uporabo stroja, ki je tem zahtevam kos. Izbrali smo IBM »optični čitalec«, ki je še v največji meri zadovoljil vsem potrebam, vendar je to samo stroj. Ima svoje zahteve glede na težo, brezlesnost in obliko papirja, glede na vrsto pisala in obliko pisave. Snažnost branih polj pa naj bi bilo samo po sebi razumljivo dejstvo.

Trgovina na drobno je v letu 1974 predpisala natančna navodila, ki so zajemala vse navedene zahteve posla in IBM čitalca ročne pisave. Delo je steklo 1. I. 1975. In kaj lahko ugotovim? Stanje je dosti slabše kot pred skoraj sedmimi leti!

Število pogodbenikov in vozil količinsko nenehno narašča. Z obdelavo moramo celo reševati posebnosti, katere predpisuje Uradni list — plinsko olje za KO in mestni oz. primestni promet. Dokumentacija ima dva- do trikrat večji pritok pred zaključkom dekade (15-dnevno obdobje), kot je sprotni. Nemalo dokumentov ima zelo neprimeren izgled, da o »drobnarijah« kot so nepravilno pisalo, slaba pisava, nepravilna oznaka šifre stroškovnega mesta, nepravilna ali celo neizpisana blagovna številka in količina, naknadno popraviljanje originalov in podobno, sploh ne pišem. Predstavo nam dopolni še to, da moramo imeti dokumentacijo zloženo; pri tem nehoti dobimo občutek, kot da nam nekatere enote namenoma nagajajo; kajti v nasprotnem primeru mesečno ni mogoče izvršiti do 500 primerjav z bencinskimi servisi in na zahtevo UJV ali priskovalnih sodnikov izvleči ca. 5000 originalov naročilnic dobavnic zaradi grafološke preiskave.

Administrativni oddelek, zadolžen za vso navedeno obdelavo, šteje v polni zasedbi šest, pogosto oz. prepogosto pa samo dva do štiri uslužbence.

Resnici na ljubo pa moram pristaviti in pohvaliti, da je približno tretjina bencinskih servisov naravnost vzornih.

Sem odločen zagovornik nagrajevanja na osnovi svobodne menjave dela, kajti ko bo dana ta možnost, bomo tudi mi operativci.

Oproščam se trgovini na drobno, da sem si za svoje razmišljanje izbral to temo. Podobno sliko bi lahko prikazal tudi na 12 preostalih obdelavah (skupna vrednost 784 milijard S-din) zajetih v okviru naših oddelkov, le s to razliko, da navedene trgovine na drobno vsaj cenijo naše delo.

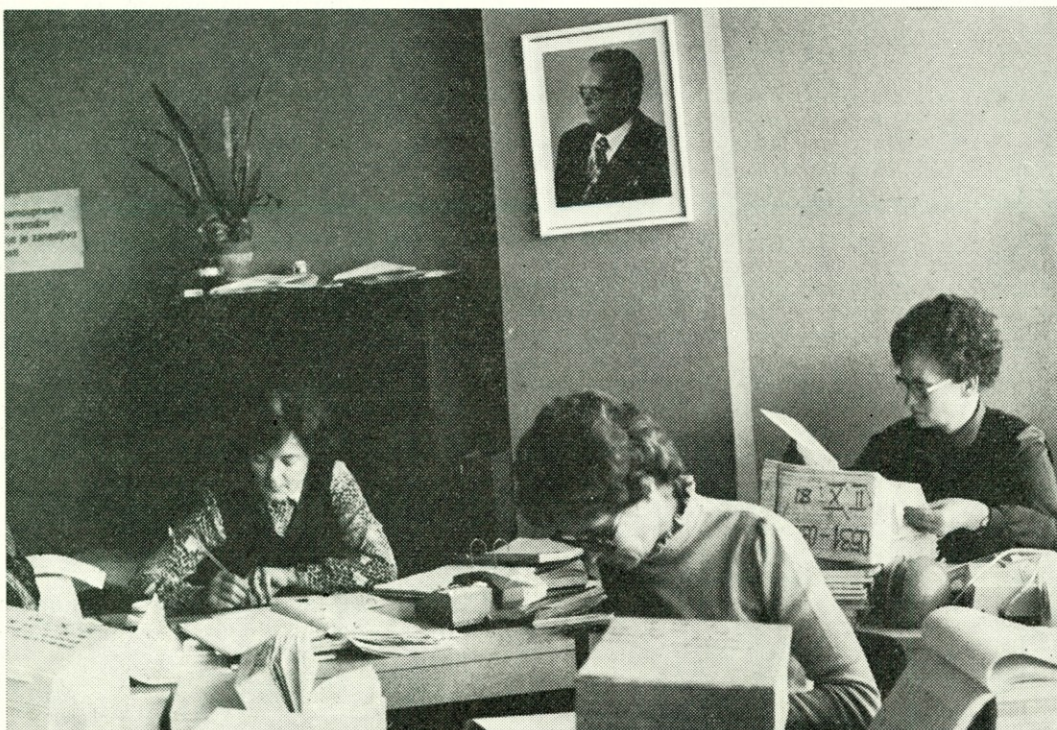
A. Ljubič

Sestanek poslovdij

Sprememba evidentiranja dodatnega asortimenta, ukrepi za izboljšanje gospodarskega položaja TOZD in kvaliteta dela na bencinskih servisih, to bi bila strnjena tematika, o kateri so na sestanku poslovdij in strokovnih delavcev razpravljali v TOZD Trgovina na drobno Celje v prvi polovici meseca oktobra.

Največ pozornosti je bilo razumljivo posvečeno problematiki evidentiranja dodatnega sortimenta. Sedanji način z ozirom na izredno povečanje števila artiklov v zadnjih letih ne ustreza več, saj delavci porabijo ogromno časa za evidentiranje nabave, prodaje in kontrole dodatnega asortimenta. Ker so kupci vedno bolj zahtevni, pa bi bilo veliko bolj smotno, če bi ta čas porabili za ustvarjanje boljših prodajnih rezultatov.

Sklepna ugotovitev je bila, da bo potrebno takoj pristopiti k racionalnejši obliki evidentiranja dodatnega asortimenta in izpeljati že dogovorjene naloge s tega področja. Poslovdiji so predlagali, da bi način poenostavili in prešli na finančno ugotavljanje po davčnih stopnjah in periodično inventurno ugotavljanje stanja zalog. Tak način bi na eni strani močno zmanjšal sedanje administrativno delo, zmanjšal stroške tiskovin in istočasno omogočil boljšo in kvalitetnejšo ponudbo. Seveda pa je potrebno istočasno poudariti, da bomo morali zaostri odgovornost vseh zaposlenih in povečati natančnost pri izdajanju prodajne dokumentacije in evidentiranje prodaje nasploh. Navzoči na sestanku pa so se močno zavzemali, da bi bilo potrebno kasneje v okviru možnosti preiti na sistem registrskih blagajn in v celoti preiti na finančne pokazatelje zalog in prodaje. Čeprav so register blagajne izredno drage, pa bi bilo že v letu 1982 potrebno v planu investicijskih vlaganj predvideti nakup določenega števila blagajn. V

srednjeročnem planu pa preiti na ta sistem v celoti.

Beseda je tekla o izvajanju ukrepov stabilizacije, ki so bili zastavljeni v gospodarskem načrtu TOZD za leto 1981. Ugotovljeno je, da so delavci v celjski temeljni organizaciji sicer močno zmanjšali nekatere stroške, da pa na tem področju še ni storjeno vse. Med organizacijskimi enotami v TOZD so precejšnje razlike predvsem pri materialnih stroških in bo potrebno z ustreznim sistemom sprotnega obveščanja in evidentiranja in predvsem nagrajevanja pri prihrankih na stroških, storiti več kot do sedaj.

V bodoče pa bomo nujno morali ugotavljati stroške po posameznih enotah, tako da bo možna primerjava med enotami in na osnovi poprečnih pokazateljev TOZD. Sedaj pa je razprava največkrat otežkočena, saj so podatki za posamezna obdobja le na nivoju TOZD.

Ker je stroškovna problematika izredno pereča, so na sestanku predlagali, da bi podobna merila sprejeli za vse organizacijske enote v SOZD, saj bi bili tako prihranki na stroških veliko večji.

Kvaliteta dela na bencinskih servisih pa je močno razburila duhove, saj splošne ugotovitve, da nivo kulturne postrežbe nenehno pada, ne drži za vse enako. Vsakdanja praksa in vedno večje nezadovoljstvo kupcev nam kažeta, da smo kvaliteti dela nasploh posvetili premalo pozornosti, oz. smo v veliki meri opustili že vpeljan sistem prodaje. Nenehno ugotavljamo, da imamo vse objektivne možnosti za izboljšanje kvalitete dela, da pa subjektivni del ne opravlja svoje vloge tako, kot bi bilo potrebno. Nedopustno je, da smo tako močno spremenili odnos do dela, da po lastni presoji opuščamo obvezne postopke pri poslovanju in s tem negativno vplivamo na razpoloženje kupca in kvarimo ugled Petrola. V normativnih aktih, navodilih in strokovni literaturi imamo urejeno vse tako kot želimo, v praksi pa več kot polovico tega ne opravljamo in za to iščemo in največkrat najdemo vzroke tam, kjer jih ni. Istočasno pa s posploševanjem in zaradi nedosledne politike organizacije in kontrole delamo krivico tistim, ki svoje delo pošteno opravljajo in se vseskozi trudijo.

Sklepna misel sestanka, o kateri je razpravljala tudi na svoji redni seji OOZK in jo bomo posredovali samoupravnim organom je, da bo v TOZD Trgovina na drobno Celje v bodoče poleg ostalih nalog ena od prioritetnih zadolžitvev izboljšanje kvalitete dela. Zaostri bomo morali odgovornost organizacijskih vodij in vseh zaposlenih ter z dosledno kontrolo poskrbeti za dvig nivoja za kulturno postrežbo.

Ena od zahtev navzočih pa je tudi povečanje stimulacije, kvalitete, saj je sedanj način neustrezen, ker so razlike med dobrimi in slabimi enotami minimalne. Kolikor stimulacije ne bomo ustrezno povečali, tudi ustreznih rezultatov ne bo. Pri sedanjem nenehnem zniževanju fizičnega obsega poslovanja in dohodka bo potrebno v bodoče vse sile usmeriti v prodajo asortimentov in obvezno spremeniti naš odnos do kupca in to v vseh sredinah. To področje pa smo -kot smo že omenili - predvsem v zadnjem obdobju močno zanemarili.

KP

Prostor, embalaža, dodatni asortiman

UPRAVNIK ADOLF ŽULOVEC NAM PREDSTAVLJA POSLOVNO ENOTO ZALOG

Po osvoboditvi je bilo skladišče naftnih derivatov za Ljubljano in njeno okolico v Dravljah, zaradi vse večje industrializacije in motorizacije so se potrebe večale in v Zalogu so začeli graditi novo skladišče za bela goriva, mazivna olja in masti. Ker je bil kmalu tudi ta objekt premajhen, so odkupili novo zemljo ter postavili na njej dve hali, skladišče pa razširili proti jugu Zaloške ceste s podzemnimi in nadzemnimi rezervoarji ter polnilnico za avtocisterne. Ker so povečevali skladišče vedno le z dograjevanjem, namesto da bi ga rešili kompleksno, so kanalizacija, električna napeljava in cevovodi zastareli.

Ce bi imeli danes toliko naftnih derivatov kot pred leti, ko je bila nemotena oskrba, bi bile skladiščne rezervoarske kapacitete premajhne, ob sedanjem pomanjkanju naftnih derivatov pa niso nikdar polne. Nasprotno pa manjka pokrito skladišče, predvsem za kvalitetnejše blago, ki je zdaj na prostem. Toda zlasti v zadnjem času, ko prodamo vse manj naftnih derivatov in iščemo zaslužek tudi v prodaji dodatnega asortimenta, bi morali zagotoviti primeren prostor za nove artikole.

Potem je problem še z embalažo. »Že 15 let se pogovarjamo, da moramo zgraditi pralnico, popravilnico in lakirnico embalaže, a je do danes žal še nimamo. Poudarjam, da smo zamudili veliko časa, predvsem takrat, ko je bilo na tržišču dosti embalaže,« pravi upravnik Adolf Žulovec in misli predvsem na železne sode, ki so jih vzeli iz prometa in uskladiščili zaradi manjših okvar, a so bili potem čez nekaj let popolnoma neuporabni, tako da so jih prodali železarni Jesenice za staro železo. **A za denar, ki so ga dobili lani za približno 4000 starih železnih sodov, bi kupili ob današnjih cenah kakšnih 200 novih.** Kot »škart« so prodali Izolirki tudi ogromne količine uporabnih pločevinastih bobnov za regeneracijo, za komad pa so dobili 10 din.

Delno bodo rešili prostorsko stisko, tako vsaj upajo, z uresničitvijo srednjeročnega programa, v katerem so potrdili, da bodo zgradili pralnico in popravilnico embalaže ter dogradili ob poslovnih stavbi trgovino na drobno. Posodobili pa bodo tudi varnostni sistem. Za pranje, popravljanje in lakiranje sodov se zanimajo tudi delovne organizacije Olma, Teol in Belinka, ki same nimajo potrebnih objektov in naprav, drugod pa jih tudi ni. Lokal bi jim bil zelo potreben, ker imajo močan detajlističen promet tako z naftnimi derivati kot z dodatnim asortimentom. Zlasti za prodajo dodatnega asortimenta so možnosti vsak dan večje,

kajti naselja v Zalogu in okolici se večajo, trgovin z avtomaterialom pa sploh ni.

Seveda pa to ne pomeni, da imajo na razpolago vse artikole, ki jih stranke želijo. Občasno jim primanjkujejo posamezni predmeti širšega dodatnega asortimana in z vsem skladišče ne more zadovoljiti niti direktnih kupcev, niti trgovine na drobno, to pomeni bencinskih servisov. Seveda gre pri tem zlasti za »sezonske« artikole, ki jih iščejo vsi takrat, ko jih že potrebujejo. In običajno so težave vedno z istimi deli — najpogosteje ni npr. avtomobilskih plaščev, zračnic pa še nekaterih predmetov. Pri drugih bi bilo dobro, da bi uporabili različne količine. Tako je destilirana voda na razpolago le v nekajliterskih posodah, marsikdo pa bi jo kupil po 50 ali 100 litrov skupaj.

Pri oskrbi bencinskih servisov pa niso težave le v tem. Že dolgo je stalen problem naročanje. Okrog prvega v mesecu se vsi izogibajo večjih zalog, zato nekaj dni po prvem dobave zaostajajo, ker iz skladišča ne morejo naenkrat poslati vsega naročenega. Pa še s prevozom so težave, saj imajo za redne dnevne razvoze na voljo povprečno le po dve 5-tonski in štiri 2-tonski vozili.

V poslovni enoti so vedno dokaj intenzivno spremljali gibanje delovne sile, uvažali delovno storilnost in disciplino, in marsikaj dosegli dobre rezultate. Tisti, ki so bili podvrženi samovolji, alkoholu, ki so neopravičeno izostajali, ali poskušali delovati proti slogi in so rušili normalne odnose med ljudmi, so se s svojim ravnanjem sami izolirali in izločili iz kolektiva. To so bili v glavnem tisti, ki napačno razumejo samoupravni sistem in hočejo izkoristiti le pravice, ki jih daje, ne pa tudi dolžnosti — Socialistično načelo pa postavlja na prvo mesto pravico do dela. Omeniti je treba še dejavnost sindikata, ki se zelo aktivno vključuje v sistem samoupravljanja, zavzema stališča in pomaga reševati probleme.

Dokaj nedelavni pa so postali športniki. Zdaj imajo samo šahovsko sekcijo in za družabno srečanje sestavijo nogometno moštvo. Celo ekipa za vlečenje vrvi je razpadla, čeprav je požela precej dobrih uspehov.

Za počitnikovanje imajo na razpolago dve prikolici — eno v Vrsarju in drugo v Medulinu. Zanimanje zanju je precej veliko, saj je tak način letovanja ob upadanju standarda dobrodošel. Škoda, da ni na razpolago več počitniških kapacitet take vrste, kajti dom v Crikvenici je za delavce z nižjimi osebnimi dohodki odločno predrag.

Zato pa so spremenljive cene v obratu družbene prehrane, v katerem sami pripravljajo tople obroke. Da je tudi kvaliteta na dosti visoki ravni potrjuje dejstvo, da pogosto jedo tam tudi vozniki iz temeljne organizacije Avtopark.

J. K.

Sodelovanje v bazi se je začelo

1. Združitev v SOZD mora zadovoljiti konkretne interese delavcev za uspešnejše delo in poslovanje

Sestavljena organizacija se v marsičem razlikuje od delovne organizacije, posebno pa po tem, da je združevanje DO v SOZD zakonsko postavljeno kot prostovoljno in interesno (TOZD se mora obvezno združevati v DO) in je v DO čvrsteje združen kot DO v SOZD, da je torej SOZD funkcionalno in poslovno znatno širša oblika združevanja.

Smisel združevanja v SOZD je le v tem, tedaj in tam, kjer delavci DO najdejo v SOZD možnost za trajnejše zadovoljevanje svojih interesov in to ne nujno vseh, ampak lahko tudi le nekaterih.

Iz takih razlogov so delavci izglasovali na referendumu obvezo (čl. 6 Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD), da bodo preko svojih organizacij združenega dela med drugim skrbeli za skladen razvoj vseh dejavnosti združenih delovnih organizacij in dalje, da bodo »pospeševali združevanje živega in minulega dela in s tem ustvarili boljše pogoje za povečanje dohodka ter za zagotovitev poslovne stabilnosti in socialne varnosti delavcev«.

2. Kako začeti s konkretnim sodelovanjem

Medsebojno sodelovanje mora biti povsem določeno in stvarno, kajti dober namen je premalo, čeprav je hvale vreden. Predvsem je treba najti tista konkretna področja, kjer je sodelovanje sploh možno in potrebno in končno, kjer ga vsi zainteresirani partnerji resnično potrebujejo. V tem je tudi potrjena življensko odločitve omenjenega sporazuma (npr. čl. 7 g in d), združene delovne organizacije pa se obvezujejo, da bodo globalne cilje v SOZD uresničevale med drugim:

- z usklajevanjem sistema in metod organizacije dela in tehnologije,
- s sprejemanjem tekočih ukrepov za krepitev celovitosti poslovanja.

Ko so strokovni delavci, ki pripravljajo reorganizacijo sedanje TOZD »Delavnica« (v sestavi DO Trgovina) in vključitev Investicijsko tehničnega sektorja, proučevali možnosti za hitrejši razvoj funkcije vzdrževanja kot integralnega dela našega skupnega poslovanja nasploh, so obiskali strokovnjake v Istra-benzu in Transportu. Na splošno presenečenje so ugotovili, da je že sedaj znanih cela vrsta konkretnih področij, oziroma vprašanj, kjer je možno, potrebno in za vse koristno, da bi začeli tesnejše sodelovati na delovnem, tehničnem in poslovnem področju. Da bi pospešili konkretno delo v tej smeri so izoblikovali **tričlanske delovne skupine**, ki naj bi po organiziranem sistemu napravile najprej predosnutke in nato še dodelane in usklajene **predloge s katerimi bi pospešili**

reševanje odprtih možnosti za racionalizacijo dela vseh in za kvalitetnejšo rast skupnega poslovanja.

Možna delovno — poslovna področja tesnejšega sodelovanja delavnic in investicijskih skupin, ki so jih že ugotovili, so naslednja:

- regionalna razdelitev združevanja vseh objektov, naprav in opreme — zaradi dislociranosti objektov tako Petrola kot Istra-benza — predstavljajo potni stroški skupno z zamudo časa pri vzdrževalnih delih izredno visoko postavko. Ponuja se možnost, da bi Istra-benz s svojo delavnico prevzel vzdrževanje Petrolovih objektov v primorski regiji, medtem ko bi Petrol vzdrževal servise Istra-benz v kontinentalnem delu;

- kontrola meril — Petrolov Investicijsko tehnični sektor, TOZD Delavnica in Zavod za kontrolo meril pripravljajo program, po katerem bi TOZD Delavnica v lastnem pooblaščenem laboratoriju popravljala, kontrolirala in žigosala merilne naprave. Te svoje usluge bi lahko nudil tudi za potrebe Istra-benza;

- generalna popravila avtoparka — ker avtomehanični delavnici Petrola in Istra-benza nista usposobljeni za večja popravila, bi bila smotrna povezava z delavnico Transporta v Ilirski Bistrici, ki je za to usposobljena;

- skupna nabava rezervnih delov — zaradi velikih težav in dolgih rokov pri naročanju rezervnih delov bi skupna nabava pomenila velik prihranek dela in časa;

- Projektiranje za potrebe Istra-benza — novi TOZD Investicije in vzdrževanje bo svojo dejavnost razširil tudi na področje projektiranja;

- preizkušanje rezervoarjev — v skladu z zahtevami iz pravilnika o gradnji

skladišč, kontrolira TOZD Delavnica s specialno napravo in usposobljeno skupino tesnosti rezervoarjev;

- kriteriji za sistematičen pregled bencinskih servisov — izmenjava izkušenj pri vzdrževalnih delih na bencinskih servisih;

- sodelovanje Transporta in Investicijsko tehničnega sektorja — ITS lahko nudi Transportu svoje usluge pri pripravi investicijsko tehnične dokumentacije in nadzoru gradnje;

- vzdrževanje voznega parka v Transportu — pri večjih vzdrževalnih delih;

- optimiziranje zalog po izkušnjah Transporta;

- druga pomembna področja, ki bi jih lahko reševale ustrezne delovne skupine, sestavljene iz strokovnjakov izven delavnic in investicijskih skupin so še:

- uvoz materialov,
- prehod na AOP.

3. Zaključek

V neposrednem delovnem procesu vidimo in doživljamo probleme drugače, zaradi tega je med delavci, ki opravljajo enake posle, praviloma veliko več konkretne iniciative in interesov, da sodelujejo, skupaj iščejo rešitve in neprestano izmenjujejo izkušnje, usklajujejo sistem in metode dela, izboljšujejo organizacijo dela in tehnologijo, se zblizujejo in opravljajo slabosti v vsakodnevnem delovnem procesu.

Prvi začetki praktičnega sodelovanja, ki smo jih prikazali, naj bo pobuda za hitrejšo napredovanje sodelovanja **tudi na drugih področjih**. Ponekod so že zastavili prve korake in prav je, da nas nosilci teh prizadevanj o njih tudi obveščajo.

G. Sfiligoj, R. Otrin

Karikature iz predala pisalne mize

Karikaturi predstavljata delavca DO Rafinerija v Mariboru. Umetnik jih je risal dobesedno v predalu pisalne mize med pogovorom s skrivnostno osebo. Tudi avtor želi zaenkrat ostati anonimen.

Vodja laboratorija ing. Jožica Kokol

Vodja investicij dipl. ing. Janez Zagradnik

Dispečerski center za zemeljski plin

PLINOVODNI SISTEM TER SISTEMI ZA NADZOR IN UPRAVLJANJE

Kdor se je zanimal za slovenski plinovod, je lahko iz dnevnega časopisja ali pa tudi iz našega internega glasila izvedel, da sovjetski plin vstopa v slovenski plinovodni sistem na jugoslovansko-avstrijski meji pri Ceršaku, nato poteka plinovodna cev notranjega premera 1/2 m mimo Maribora v južni smeri preko Dravskega polja, prečka Haloze ter se v Rogatcu pri Rogaški Slatini razcepi. Polmetrska cev pelje na vzhod ter pri Homcu prestopi mejo s SR Hrvatsko, druga 40-centimetrska cev pa se napoti naravnost proti zahodu, prečka Kozjansko, vodi mimo Celja, Podloga, preko Trojan do Vodice nad Ljubljano. Od tu je speljana tanjša cev preko Kranja in Lesc do Jesenic, druga, polmetrska pa vodi preko severnega obrobja Ljubljane, Vrhnike, Logatca in čez Col v Vipavsko dolino do Šempetra in Nove Gorice. Opisana glavna cev ima ob poti daljše ali krajše odcpeke do porabnikov.

Malokdo pa ve, da plinovodni sistem ni zgolj jeklena cev, zakopana meter globoko pod zemljo, temveč da je za normalno delovanje plinovoda potrebna še najraznovrstnejša oprema. Omenili bomo samo najpomembnejše: merno-regulacijske postaje, instalacije na Ceršaku, v Rogatcu in v Vodicih, sistem katodne zaščite, sistem varnostnih zapornih ventilov, sistem funkcionalnih zvez ter telemetrijski sistem. Telemetrijski sistem je namenjen nadzoru in upravljanju plinovodnega sistema, torej je namenjen neposredno dispečerju na centralnem mestu v Ljubljani v dispečerskem centru. Zato se pomudimo malo bolj ob tem sistemu. Na 15 ključnih točkah, oz. vozliščih na plinovodnem sistemu imamo poleg meritev in regulacije še elektroniko, ki izmerjene in druge informacije po telefonskih zvezah posreduje v dispečerski center v Ljubljani. Te podatke sprejema računalnik, jih obdela, shranjuje ter na željo prikaže dispečerju na zaslonu.

NADZOR NAD PLINOVODNIM SISTEMOM S POMOCJO RACUNALNIKA

Dispečer ima tako neprekinjeno, dan in noč, nadzor nad transportom plina v slovenskem plinovodnem sistemu. Na zaslonu so mu na voljo podatki o tlakih in pretokih na vseh bistvenih mestih na plinovodu. Dobiva podatke o temperaturi plina, okolja, volumskih količinah, o stanju določenih ventilov, računalnik ga opozarja na odstopanja od tako imenovanih normalnih vrednosti, kot na primer previsok ali prenizek tlak na določeni točki v sistemu, opozarja ga na izpade funkcionalnih zvez ali v telemetriji, opozarja ga tudi na to, da je nekdo vstopil na telemetrijsko

nadzorovano postajo. Dispečerju se oglasi signal, da je nekdo odprl vrata na merno-regulacijski postaji. V petih minutah za signalom mora dispečer prejeti poziv s tega mesta, da so na postajo prispeli naši vzdrževalci, ki nameravajo opravljati določena dela. V tem primeru dispečer izda dovoljenje za opravljanje del ali predlaga drugačno rešitev. Če pa se s postaje, na katero je nekdo vstopil, ni nihče javil, potem dispečer sklepa, da gre za nenormalnost in ustrezno ukrepa. S pomočjo računalnika in ustrezne elektronske opreme je mogoče tudi daljinsko upravljanje z nekaterimi ventili na plinovodnih instalacijah.

Morebiti se bo pa kdo vprašal: »Kaj pa če se računalnik pokvari?« Računalnik je sestavljen iz dveh enakih enot, od katerih ena nepretrgano opravlja svojo nalogo, druga pa ogreta čaka na primer, ko bi izpadla prva enota ter bi preklopni sistem predal nadzor in delovanje drugi enoti. Če nenadoma izpade električna energija za napajanje računalnika, ga nadomestno napaja agregat. V času zagona agregata črpa računalnik potrebno obratovalno električno energijo iz baterij, ki ga lahko napajajo tudi do 12 ur.

KAJ DELA DISPEČER

Zdaj pa še nekaj več o dispečerjevem delu. Dobavitelj zemeljskega plina enkrat dnevno — včasih tudi večkrat na dan — odobri količino, ki jo sme transporter (v tem primeru avstrijski transporter ÖMV) na mejni vstopni postaji predati pogodbenikom Petrolu ter INA-Naftaplínu. Naš dispečer mora zagotoviti, da bo skupna odobrena količina tudi prevzeta, kajti če bo prevzel premalo, potem je neprevzeta količina izgubljena v slovenski (ali jugoslovanski) energetski bilanci. Pri tem mora upoštevati načrtovano potrošnjo slovenskih odjemalcev ter usklajevati odstopanja med načrtovano in dejansko potrošnjo, INA-Naftaplínu pa je dolžan predati njegovo količino zemeljskega plina v Rogatcu. Posluhuje se lahko notranje akumulacije plinovodnega sistema — če na primer zniža ali zviša tlak bodisi v celotnem sistemu za en bar, potem se je bodisi poslužil, ali pa v sistem uskladiščil 50.000 Nm³ plina. Nadalje se pri uravnavanju dnevnega transporta posluhuje v Avstriji zakupljenega skladiščnega prostora za zemeljski plin. Če je odobrena količina plina premajhna glede na potrošnjo, se dogovori z avstrijskim dispečerskim centrom za dodatno dobavo zemeljskega plina iz skladišča, če pa mu plina ostaja, takrat se je treba dogovoriti za skladiščenje tega plina, kar pa se vse opravlja v okviru možnosti, ki jih določajo pogodbe o skladiščenju plina pri transporterju. Kadar — posebno v zimskem času — nastopijo tako obsežne redukcije v dobavi, da jih ni več mogoče pokriti z omenjenimi možnostmi, je dispečer prisiljen omejiti potrošnjo pri odjemalcih. V skladu s prioriteto listo redukcij, ki so jo sprejeli vsi odjemalci ter v skladu z vsakokratnim položajem v dobavi ter v plinovodnem sistemu, dispečer opozori odjemalce, da za določen čas zmanjšajo odjem. Transport plina v pogojih, ko so nekateri odjemalci delno ali povsem v redukciji, je za dispe-

čerja še posebno zahteven. Takrat mora transport uravnati tako, da ob tem, ko vzdržuje sistem na minimalnem dovoljenem tlaku pred razpadom, skuša uravnati potrošnjo tako, da bi bili porabniki čimmanj prizadeti, oz. da jim po najboljših močeh skuša čimprej vrniti možnost za ponoven odjem.

Dispečer mora za opravljanje svojega dela dobro poznati plinovodni sistem s pripadajočimi napravami, tehnične principe transporta plina, komercialne pogoje transporta, znati mora ugotoviti, s katere vrste vzdrževalno službo se mora povezati ob posameznih napakah in odklonih, znati mora spremljati posamezna dela na plinovodu in na spremnih sistemih ter vedeti, kakšen vpliv bodo le-ta lahko imela na transport plina, dnevno se mora dogovarjati v tujem jeziku s predstavnikom transporterja, poleg tega pa še sprejema najrazličnejše ustne, pismene, telefonske in teleksne informacije, vodi nekatere evidence ter predaja informacije za akcijo ali za nadaljnjo obdelavo.

Dispečerska služba je organizirana tako, da je vsak trenutek dneva in vse dni v letu prisoten dispečer za nadzor nad plinovodnim sistemom, za sprejemanje informacij o dogodkih na plinovodu ter za sklic vzdrževalnih služb, ki so pa spet organizirane tako, da so vsak trenutek dosegljive za akcijo na plinovodu.

T. Puntar

Odmevi iz DO Rafinerija

Dne 3. 11. 1981 smo si lahko na malih ekranih nekaj pred dnevnikom ogledali oddajo, ki je prikazovala nedelavnost delovnih organizacij s področja požarne varnosti in družbene samozščite.

Delovne organizacije, ki so na tako imenovanem »črnem spisku«, je obiskoval požarni inšpektor z ekipo snemalcev RTV. Med njimi je bila tudi DO Rafinerija. Mnoge med nami, ki jim ni vseeno, kakšen sloves uživa naša delovna organizacija, je ta oddaja presenetila in moram reči, da zelo neprijetno. Vsa oddaja je bila posneta tako, da je prikazovala stanje popolne anarhije, nikomur pa ni nudila možnosti, da bi se zagovarjal ali vsaj razložil takšno stanje.

V današnjem času je najlaže pripraviti oddajo (mislim na RTV) v kateri imaš namen koga blatiti. Snemaš pač samo napake, vendar moraš paziti, da ne posnameš tudi kaj dobrega, ker potem pač posnameš stanje povprečne delovne organizacije v naši državi. Lahko bi posneli podobno oddajo npr. v »Krki«, ki slavi na čistoči. Snemali bi samo odpadke in dobili bi porazno stanje.

Oglašam se kot povprečen samoupravljalec, prvič zaradi tega, ker do sedaj še nikjer nisem zasledil reakcije vodstva naše delovne organizacije, drugič pa zaradi tega, da vas obvestim, da ta oddaja ni odraz dejanskega stanja, ampak enostransko prikazovanje izključno napak in da nam, dragi sodelavci Petrola širom Slovenije, še vedno lahko zaupate.

Trudimo se, da napake sproti odpravljamo, vendar se tistih večdesetletnih ne da odpraviti čez noč, niti čez mesec.

I. Stelcl

Kako je bilo in kako je ...

Stane Čičerov, vodja organizacije prodaje TOZD Trgovina na drobno Ljubljana pripoveduje o svojih doživetjih pri Petrolu, kjer dela že skoraj 20 let in kjer je našel svoj drugi dom.

KAKO SEM ZACEL

Dogodilo se je prvega dne meseca julija 1962, ko sem postal član že takrat velike trgovske družine, ki se je ukvarjala med drugim tudi s poslovanjem kakršno imamo, seveda bolj razširjenega. Kmalu sem prišel do zaključka, da je to dokaj resna, napredna in vsestransko organizirana gospodarska organizacija, v kateri se čuti red, disciplina, produktivnost, pa tudi varčevanje. Ko so me slavnostno odpeljali s črnim »Mercedesom« na moje prvo delovno mesto v »vajeniški« staž na bencinski servis na Titovi cesti, me tam predstavili, kdo sem in kaj naj me naučijo, sem videl, da gre zares in vse skupaj tudi tako sprejel. Ker nisem dobil takoj delovne obleke sem sedel poleg blagajničarke Udvančeve za prodajnim pultom, in od nje prejel tudi prve resne lekcije, kako je potrebno biti pri delu natančen, malo pa so me tudi podcenjevali, ker sem bil prej sindikalni »funkcionar« in mi največkrat le v šali dejali, da se naj več dela, kakor »govori«, kot je to še danes pri družbenopolitičnih delavcih v navadi. Kmalu pa sem postal tudi uniformiran prodajalec in zapustil začetno administracijo ter odšel na »teren«. Moj prvi pedagoški in strokovni vzgojitelj je bil Marjan Kralj, pomočnik poslovodje na tem servisu, le nekajkrat pa sem bil v izmeni sedaj že pokojnega Vikija Kalana, bil je na tem servisu velik šef in smo pred njim imeli vsi tudi »rešpekt« kot se temu pravi. Kot običajno so mi dali prve dni v roke najprej »metlo« in je to tudi prav, saj smo bili dolžni skrbeti za stalni red in čistočo na servisu. Danes temu ni več tako, vsaj na nekaterih servisih ne. V času »hude« frekvence, ko je le prišlo neko vozilo na servis in si je voznik med drugim tudi zaželel ali bolje rečeno naša dolžnost je bila, da mu ponudimo vse naše usluge, so me takoj napotili k napravi voda-zrak, da sem večkrat v celi izmeni »čepel« pri

njej in skrbno nabiral napitnino, vendar mi je prve dni niso nič dali, ker sem bil verjetno še premalo »produktiven«, oziroma novopečeni član tega kolektiva. No, stanje se je kaj kmalu izboljšalo, moram pa reči, da je takratni upravnik Janez Šilar nenehno bedel nad menoj, koliko znam, kaj sem se naučil in kako mi gre, saj je bil bencinski servis v Logatcu tik pred dograditvijo, jaz pa naj bi prevzel poslovodske posle, kar se je potem v prvih dneh meseca avgusta tega leta tudi dogodilo.

NA NOVEM DELOVNEM MESTU

Stanoval sem z družino v Logatcu in bil sem vesel, da sem zopet doma in lahko trdim, da sem z vso odgovornostjo, čeprav še sam nevešč nekaterih opravil in del, predvsem v administraciji, vodil ta bencinski servis in moram reči, da sem imel takrat tudi vse razumevanje nadrejenih, predvsem pa sodelavcev. Takrat, v letu 1962 in 1963 smo imeli tudi dobro organizirano tekmovanje, ki je razvejalo nas

»črpalkarje« in smo si s še večjim elanom prizadevali priti do vrha, do priznanja. Dogodilo se je, da je bil tudi naš bencinski servis na drugem mestu in s tem smo dobili sicer le moralno priznanje, ki pa vsaj za mene pomeni veliko.

V tistih letih je bila investicijska dejavnost na višku. V Petrolu smo gradili bencinske servise širom naše republike in tako je bilo tudi pri nas v naši poslovni enoti. Če danes ocenjujem ali pa se vprašam, ali je bilo resnično takrat potrebno vse to, vsa ta gradnja, moram reči, da vse le ni bilo nujno. Nekateri servisi so bili grajeni brez ekonomske podlage, na željo ali zahtevo posameznika, na pritisk družbenopolitičnih skupnosti, gradili smo tudi nekaj »spominskih« objektov, ki še danes ne služijo v celoti svojemu namenu, na skladiščne kapacitete pa smo pozabljali. To pa se nam danes že maščuje. Kaj hočemo, denarja je bilo dovolj, zato smo gradili in ker nismo takrat imeli etnotnega, boljšega koncepta, predvsem pa bolj trdnih skupnih pogledov na razvoj krajev, danes zaradi nerentabilnosti nekatere bencinske servise zapiramo in jih konzerviramo. Teh nekaj besed sem

povedal namenoma, ker sem že v letu 1963 moral službeno potovati v druge kraje na bencinske servise, pomagati v administraciji in tudi pripravljati nove bencinske servise za otvoritev. Vsaka otvoritev novega bencinskega servisa je pomenila za nas vedno tudi praznik. Rekli smo si, zopet nov bencinski servis, novi ljudje, večji promet, večja poslovna enota, kar je tudi vplivalo na nas vse, ki smo se že »napili nafte«.

SPET V LJUBLJANO

No, prišel pa je za mene novi čas, službena premostitev na upravo poslovne enote v Ljubljano, kjer sem po takratni sistematizaciji postal pomočnik upravnika in dobil določeno področje in število bencinskih servisov z nalogo, da jih kontroliram, da pomagam poslovodjem, da skrbim in urejam zadeve tako, da bi bilo vse v redu. Če se mi je to vedno posrečilo, ne vem, mislim pa, da ne, saj sem jih kdaj pa kdaj slišal od »šefa«, kar mislim, da je bilo prav, saj smo morali držati renome, katerega je takrat užival Petrol.

CLAN DELAVSKEGA SVETA

Ko sem bil leta 1966 prvič izvoljen v delavski svet, pa sem dobil še širši vpogled na vsa dogajanja in moram reči, da je bilo po organizacijski strani samoupravljanje bolj pestro, kakor pa danes. Pri tem mislim na sistem vključevanja delovnih ljudi pri odločanju, obveščanju o posameznih zadevah. Lahko trdim, da smo vedeli za sleherne, ne samo gospodarske premike v podjetju, tudi s perspektivami smo bili na tekočem in se temu primerno obnašali. Lahko rečem, da so bili takrat tudi odnosi malo drugačni kakor danes. Poznali smo se med seboj, bilo je več tovarištva, več razumevanja za odpravo pomanjkljivosti, mislim, da je bila tudi delovna zavest malo drugačna, kakor danes. Spominjam se, če je prišlo do reklamacije, takrat je bila cela »hiša« v ognju. Gorje, če je zmanjkalo goriva po krivdi poslovodje ali pomočnika na servisu. Vse to smo še pred nekaj leti bolj resno jemali, z večjo mero odgovornosti in tudi zdaj ne bi smeli pozabiti, da delovne odnose pogojuje med drugim tudi odnos med ljudmi, delovna zavest, skrb za nenehni napredek, tovarištvo in na koncu vsega tega tudi pošteno nagrajevanje.

Tudi kadrovska politika je takrat tekla bolj po domače, spomnim se, da nismo bili dovolj zainteresirani, da bi prav na bencinskih servisih nameščali predvsem »trgovski« kader. Sprejeti smo bili z vseh vetrov, tako da smo postali kot »trgovci« zelo pestra družina. Od čevljarjev, krojačev, mizarjev, vodovodnih instalaterjev, avtomehaničkov in seveda tudi nekaj trgovcev med njimi, je v tistih časih dokaj odgovorno in s polno zavestjo med seboj delilo dobro in zlo. Reči moram tudi to, da smo ne samo na področju stroškov varčevali, pač pa tudi s »plačami«. Še danes ne vem, zakaj se je to dogajalo, po drugi strani pa smo širili roke in bili dobrodelni, seveda za nekatere stvari, katerih pa ne bi rad pogreval.

Po nekajkratnih izvolitvah v samoupravne organe, razne komisije in odbore, na partijske odgovorne dolžnosti, tja do sekretarja sveta ZK pri našem podjetju, sem

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO: POMETAČI, OBEŠENEC, MIR, SECA, POČITEK, MLADINSKA, (DELOVNA BRIGADA), DB, JIM, RN, OPERA, APETIT, SOLIST, NAPOLI, TROGIR, NOBEL, TVARINA, LACI, IND, KOVČEK, RAAB, RISTANC, UVOZ, ERIE, IGOR, ČK, GL, DEKLA, FRAN LEAR, MK, LEVSTIK, SARMA, GIDE, ČAKOR, TRPIN, RR, CB, OSA, ITALI, ITD, IRANEC, SINONIM, EPRUVE TA, KN, ŠARM, SPOMENIK.

skušal po svojih močeh pomagati. Večkrat sem mislil, da se bodo zadeve veliko hitreje uredile, vendar nekateri med njimi, tudi vodilni, niso imeli preveč »sočutja« z menoj. Kljub temu moram reči, da smo takrat storili korak naprej, saj je ravno partija bila pobudnik nekaterih zelo važnih premikov pod našo streho. Začeli smo se bolj intenzivno pogovarjati o zakonu o združenem delu, o pravicah delovnih ljudi in tudi o novi organizaciji podjetja. Bilo je precej tudi »vročih« razprav, po drugi strani pa nekaj osebnih želja in interesov, kar pa je motilo bistvo začrtane poti. Začelo se je tozdiranje in mislim, da je bila prav glede drobne trgovine prva zamisel o manj in bolj ekonomičnih TOZD meni bolj všeč. No, danes lahko ugotovljamo, da je pri takratnem tozdiranju zmagala igra, ki še danes ni odigrana do konca, vsaj na postojnskem področju ne.

ASORTIMAN, ADMINISTRACIJA

Povedal naj bi tudi nekaj okoli takratnih zalog, dobav in prodaje. Pri tem pa tudi naj ne pozabim na administracijo, ki se pri nas na naših servisih tako razvija, kakor »koloradski hrošč«, postajamo ambasadorji »birokracije«, osnovna dejavnost pa nam uhaja in se še dobro spominjam, ko nam je Janko Kežar na tečaju leta 1962 dejal, da mora biti prodajalec na delovnem mestu tudi ambasador PETROLA, ker ima največ stikov s kupci in v svoji urejeni uniformi predstavlja tako pomembno firmo kot smo mi. Na tem področju se le počasi premika in osebno ne razumem, da direktorji temeljnih organizacij drobne prodaje, ki so bili »skovani« na bencinskih servisih, ne zahtevajo ali sklenejo preiti na finančno zadolžitev, to pa verjetno zaradi tega, ker jim tega danes več ni treba delati. Upajmo, da bo bolje, zato pričakujem razumevanje od teh oseb in ne kakšnega fizičnega napada, na katerega sem bil že enkrat pripravljen in je bila moja nevhvaležna funkcija predsednika disciplinske komisije celo ogrožena.

Asortiman blaga je bil v tistih letih bolj skromen. Od naših olj je bilo v ospredju mariborsko olje, prodajali smo tudi slavni VALVOLIN, pa tu in tam še kako uvoženo olje. Prodajali smo tudi razne dodatke v zelo simpatičnih plastičnih stekleničkah npr. LIQVIMOLI, v katero se je po izpraznitvi dalo vlitati odpadno olje in prodati za »regularni Liqvimoli«. No to niso počeli vsi, sem pa tja pa so le take »nepriprave ujeli« in jih primerno poučili o poslovni morali. Tudi avtomaterial je bil v prodaji, seveda ne v tako širokem izboru, kakor danes, res pa je, da takrat niti olja, niti masti ali avtomateriala ni primanjkovalo in smo bili z njim dobro založeni. Prva leta smo bili na bencinskem servisu tudi brez električne črpalke za mešanico. Bali smo se sobote in nedelj, ko so navalili »mopedisti« iz vasi, hribov in dolin in po en liter ali dva tudi po dvakrat na dan kupovali to čudežno gorivo za te brenclje. Da ne bi napravili preveč neproduktivnih kilometrov po betonskem cestišču, — zdi se mi, da je bila izračunana potnina v izmeni (7 ur) okoli 15 km, prilično visoka, — smo kar na »otok« postavili vse rekvizite, kanto z oljem, kanto za mešanico, lijake in merice ter delili to rumeno župco, s tem prihranili našo obutev, ki prodajalcem še da-

nes ne pripada — upajmo, da bo, ker je betonsko cestišče zelo trdo, za kar poskrbijo naši nadzorni gradbeni organi ob kolavdaciji ali superkolavdaciji, če je le malo »nagriženo«.

Tudi računskih strojev ni bilo in smo takorekoč »peš« vse dosledno in natančno obdelali in pošiljali v Ljubljano na upravo. Gorje, če je bila v dnevnem poročilu prodaje parna napaka. Marija Vidic, tudi sedaj moja sodelavka, mi je vse skupaj zavrnila, seveda s primerno »obrazložitvijo«. Ne vem, takrat so bila poročila, evidenca, obračuni, kreditna prodaja vsa narejena z našimi rokami v rokih odposlana, danes pa imamo tako mehanizacijo, da bo verjetno potrebno našo poslovno stavbo dvigniti za še najmanj dve nadstropji, ampak ne samo za nove delavce, pač pa tudi za arhiv, stroje in vse ostalo, kar spada v moderni IBM. Spominjam se, da takrat ni bilo v drobni prodaji »neplačane realizacije« danes pa to postaja vsakodnevni pojav, ki pa pride na dan, ko sprejemamo periodične obračune.

Če pa danes pogledamo ne samo naše bencinske servise pač pa tudi vse ostale službe, ki so vezane na drobno prodajo, ugotovljamo, da ni več tako kakor takrat. Ko se pogovarjam s poslovodji ali ko se srečujemo na sestankih kolektivov, na delavskem svetu in družbenopolitičnih organizacijah, včasih mislimo, da mora biti tako, kakor je. Osebno mislim, da smo v zmoti. Zdi se mi, da so »bele rokavice« za svatovanje in da se moramo otresti teženj in želja, saj bo jutri bolje, saj se bomo popravili in ne vem kaj vse se sliši na takih, po mojem mnenju, slabih sestankih in razgovorih. Razumeti bo potrebno prej ko slej dejstvo, da naše pravice izhajajo iz naših dobro opravljenih dolžnosti, da delovna disciplina ni pogojena s samoupravljanjem, da imamo naše samoupravne akte zato, da jih uresničimo in da se po njih dosledno ravnamo in končno, da se moramo do sebe in svojega dela tudi kritično obnašati, če je to potrebno in to brez zamere in groženj, če gre za sodelavca na kateremkoli položaju.

Mislim, da bi naši mlajši sodelavci lahko o tem malo več razmišljali, saj so na isti poti, kot smo bili mi pred tolikimi leti, da se starejši počasi pomikamo tja, kamor spadamo in da bo potrebno za razvoj, samoupravljanje in vse tisto, kar spada v dobro organizirano organizacijo združenega dela, stopati smelo naprej.

SLAVJE

V neko znano gostišče v Celju pridirja občan in ves zadihan zavpije:

Natakar, pijače za vse goste!

Se vam je rodil sin, zanima nekega gosta?

Ne, končno sem našel bencinski servis, kjer prodajajo kurilno olje za gospodinjstvo!

NASVET

Tone gleda ogromno občinsko stavbo in modruje:

Ne vem, ali se reče prav: v tej stavbi je ogromno uslužbencev ali v tej stavbi je veliko uslužbencev!

Mimo pride sprehajalec in reče:

Po mojem bi bilo prav takole: v tej stavbi je preveč uslužbencev!

Pisma bralcev

Dragi bralci!

Nekateri med vami so postali že kar redni dopisniki našega glasila, drugi bi to radi postali, pa še oklevate. Gotovo, prvi korak je vedno najtežji in treba mu je pomagati.

Ker bi morda lažje spraševali, kot pripovedovali, odpiramo novo rubriko, v kateri bomo objavili vsa vaša resna vprašanja in v naslednji številki nanje odgovorili.

Kot prvo je na vrsti pismo tov. Ferda Seršena iz Maribora, vsi bralci, ki bi jih v zvezi z njegovimi vprašanji zanimalo še kaj dodatnega, naj nam pišejo do 20. decembra, da bomo lahko odgovorili vsem hkrati.

Kje je sindikat?

»Cuj, Jože, daj, zrihtaj mi ene šuhe!«
»Pšššt! Kaj če te čuje poslovodja!« (je namreč predsednik sindikata)

Razlog za pisanje tega prispevka za naše glasilo Petrol je zadnje trimesečno povečanje OD za 5%. To se pravi — procentualno povečanje. Tu pa so nastopila med prodajalci na BS velika ogorčenja, kajti procentualni dvig OD je koristen samo, in samo za tiste, ki imajo visok oz. višji OD. Namreč, pri samo 5% dvigu OD je razlika med najnižjim in najvišjim pribitkom na osnovni OD od 1000 do 1500 din, čeprav so vse dobrine za zaposlene enako drage. Zakaj mora potem delavec z višjim (že previsokim) OD pridobiti še več od ostalih? S takšnim procentualnim dvigom OD se razlike, ne v razmerju, ampak v denarju, še bolj povečajo. To razliko pa si je vsak ob nastopu dela že pridobil z izobrazbo, ali pa kako drugače. Sedaj pa si to razliko s pridom povečuje na škodo revežev. Tu pa sedaj nastane vrzel. Sindikat, ki bi moral braniti pravice delavcev po ZZD ima zvezane roke, ker je v sklopu DO, povrh tega pa je predsednik kot član kolektiva hrom in nekoristen.

Krona vsega pa je to, da je delavcu vse premalo pravilno in razumno obrazloženo, kaj so njegove pravice, kaj je za njega dobrega oz. slabega v sprejemu kakšnega zakona oz. pravilnika ali sporazuma. Nepravilno tolmačenje sporazumov ali pomembnih odločitev je v rokah tistih, ki jim ni v interesu, da delavec vse razume. Ljudje pa potem ploskajo zato, ker nič ne razumejo, vendar hočejo izpasti kot razumni ljudje. Postavlja se samo po sebi logično vprašanje. Kdaj bo preprosti delavec v enakopravnem položaju z vodilnim in vodstvenim delavcem.

Imam še eno prošnjo. Pred dvema letoma je na letni konferenci sindikata TOZD Maribor, član sindikata sprožil težko vprašanje: benificiran delovni staž prodajalca nafte in njenih derivatov. Takrat je bil v zapisnik vnešen zahtevek, da se to vprašanje sproži najprej na republiško oz. zvezno raven. Prosim, če lahko v tem glasilu obrazložite, kako in kaj je s tem. Seveda, če je sploh kaj!

Ferdo Seršen
bs Mlinska 33
Maribor

Osnove varstva pri delu

Varstvo pri delu obsega vsa tista številna prizadevanja in dejavnosti na vseh področjih, ki v končni obliki omogočajo le tako organizirano delo, ki ne dopušča nobenih motenj procesa dela zlasti v obliki nezgod. O varnosti pri delu govorimo takrat, ko dosežena stopnja organizacije dela ne dopušča motenj v proizvodnji, ne pozna nezgod, telesnih poškodb ali zdravstvenih okvar delavcev. Odpravljanje ali zniževanje nevarnosti v organizaciji dela je naloga vseh tistih, ki neposredno in posredno organizirajo, vodijo in nadzorujejo organizirana dela.

Pomen varstva pri delu

Organizacija proizvodnega, tehnološkega in delovnega procesa mora povezovati vsa sredstva dela za doseg čim višjega možnega učinka in najvišjo produktivnost. Od delavca ne moremo pričakovati visoke storilnosti in dobro opravljenega dela, če se delavec na svojem delovnem mestu ne počuti varno in udobno in če ne more vseh svojih umskih in fizičnih sposobnosti posvetiti delu, ki ga opravlja. Da pri delu dosežemo ustrezno stopnjo varnosti, moramo zahteve varnosti integrirati prav v vsak element celotne verige delovnega procesa.

Stanje varstva pri delu

V delovni organizaciji varstvo pri delu ni niti enostavno niti lahko dosegljivo. Vsekakor to ni opravičilo za dejstvo, da je varstvo pri delu v naših organizacijah razmeroma slabo in na nizki stopnji. Za takšno stanje najdemo vedno dovolj vzrokov tako objektivnih kot tudi subjektivnih.

Nezadovoljivo varstvo pri delu se zlasti kaže v številu delovnih nezgod. Te povzročajo poškodbe in okvare, povečujejo invalidnost in materialno škodo delovni organizaciji ter širši skupnosti. Nezgode pri delu povzročajo tudi prekinitve in zastoje v proizvodnji ter okvare delovnih sredstev in materialov.

Vsaka stopnja varnosti ima za posledico tudi nizko stopnjo produktivnosti. To medsebojno zvezo varstva pri delu in produktivnost dela lahko preprosto prikažemo v primeru. Delavec, ki opravlja neko delo v stalni bojzani, da se bo poškodoval zaradi neurejenega varstva pri delu, ne more doseči takega delovnega učinka, kot bi ga dosegel, če bi se počutil pri delu varno in ugodno.

Uspešno delo lahko zagotovi le ustrežna organizacija tehnološkega, proizvodnega in delovnega procesa, ki upošteva svoje sestavne in neločljive elemente varnosti. Izvajanje varstva pri delu v delovni organizaciji pomeni organizirano združevanje vseh dejavnikov, ki lahko prispevajo k zviševanju stopnje varnosti pri delu. Var-

stvo pri delu je zlasti preventivna dejavnost, ki naj prepreči nazgode pri delu kot tudi posledice nezgod.

Poškodbe pri delu

Posledica nezgod pri delu so tudi telesne poškodbe delavcev. Po naši delovni zakonodaji smatramo za poškodbo delavca na delovnem mestu v primeru, ko je:

- poškodba na delovnem mestu in pri delu,
  - poškodba na redni poti od doma,
  - poškodba na redni poti domov,
  - poškodba na službenem potovanju.
- Telesno poškodbo delavca na splošno delimo na:
- lahko telesno poškodbo,
  - manjšo telesno poškodbo,
  - smrtno telesno poškodbo,
  - kolektivno telesno poškodbo.

Varstvo pri delu

Tehnološki in delovni procesi se v organizaciji nenehno spreminjajo, zato se morajo nenehno spreminjati tudi zahteve varnosti dela. Varnost pri delu delimo zlasti na:

- tehnično varnost, varnost vsakega posameznega elementa ali postopka, ki sodeluje v produkcijskem, tehnološkem in delovnem procesu,
- zdravstveno varnost; varnost pred nevarnimi vplivi, ki ogrožajo zdravje delavca,
- socialno varnost; varnost pred posledicami stanja delavca v času izven dela, ki vpliva na njegovo ravnanje pri delu,
- pravno varnost; varnost uveljavljanja pravic delavca, ko mu je ogroženo zdravje in življenje pri delu.

Varnost pri delu obsega vsa sredstva in vse ukrepe, s katerimi dosežemo varne delovne pogoje, zajamčimo delavcu zdravje in življenje. Zahteve varstva dosežemo s sodobnimi tehničnimi, zdravstvenimi, socialnimi in drugimi ukrepi. V prvi vrsti pa moramo predvsem dati prednost tehničnim ukrepom in ustrezni strokovni varnostni vzgoji.

D. Prosen

Naslednjič: Sistem in organizacija varstva pri delu.

Šahisti so počastili Dan republike

V počastitev Dneva republike sta organizirala Športno društvo Petrol in OO ZSMS šahovski turnir, ki je bil 26. XI. 1981. Letošnji tretji hitropotezni šahovski turnir je bil najbolj množičen. Udeležilo se ga je 14 ljubiteljev šahovske igre, iz poslovne stavbe, PE Zalog, DO Zemeljski plin, ITS in Avtoparka. Tako se uresničuje želja ljubiteljev šaha, da se na vsakem naslednjem turnirju povečuje število tekmovalcev. Obenem upamo, da bo na tekmovanju, novoletnem šahovskem turnirju, ki bo predvidoma 28. XII. 1981, postavljen rekord v številu sodelujočih

Do sedaj je na treh turnirjih sodelovalo 20 šahistov. Na vseh so tekmovali le Mravlja, Lipovec, Hanžič, in Sodec. Poskrbeli smo tudi za dobro počutje šahistov. Vsi sodelujoči so imeli na voljo sendviče in sokove, da so se lahko okrepčali med napornim tekmovanjem. Pri tem so nam bili v veliko pomoč Marjana Krt in Brane Zadnikar, ki sta stregla tekmovalcem in s tem prispevala, da je turnir nemoteno in hitro potekal.

Želeli bi, da se šahovskih srečanj udeležijo tudi šahistke, ki jih do sedaj ni bilo. Vzrok njihove odsotnosti pa nam ni znan. Saj vabila veljajo tudi za njih. Pričakujemo, da bodo sodelovale na novoletnem turnirju.

Lestvica turnirja za Dan republike:

	Točk
1. Šoln	13
2. Sedej	11 1/2
3. Mravlja	10 1/2
4. Lipovec	9
5. Levičar	8
6. Bončina	7
7. Hanžič	6 1/2
8. Skaza	5 1/2
9. Sodec	5
10. Šuštaršič	4 1/2
11. — 12. Lesjak Zorc	3
13. Gregorič	2 1/2
14. Bračič	2

Z. Sodec

SOZD na Snežniku

Zbirno mesto je bilo ob 8. uri še nekoliko osamljeno. Snežniški gozdovi so se že do dobra prebudili. Jutro je obetalo prijeten dan, Snežnik je v daljavi vabil čist, miren.

Prvi so dospeli Koprčani, pa Petrolovci iz Ljubljane, Postojne in Gorice. Zadnji, kot se to spodobi, Bistrčani. Povsem normalno, saj so najbližji. Spoznavamo se med seboj, srečujemo se stari znanci, za vse pa je to prijetno snidenje. 36 vedrih obrazov. Morda nekoliko premalo za tako mogočen kolektiv.

Še skupinski posnetek in že je SOZD krenil na svojo skupno pot. Skupina je preko Vodenikove poseke, Malih Sviščakov izbrala smer pohoda preko LOMA. Ta smer je izbrana zato, da se zlomi še zadnji, ki morda koleba v svojem prepričanju o moči SOZD pri doseganju cilja kot je Snežnik in tudi pri doseganju vseh nadaljnjih ciljev.

Po pet minutnem postanku pri Kapetanovi bajti — več ni potrebno, saj smo do tu vsi prepričani, da si želimo skupne akcije — krene skupina proti obračališču, skozi rušje na Malem Snežniku preko Srednjega na Sedlo. Od tu dalje nas čaka še zadnji naskok. Koča je na dosegu roke, pot do nje pa strma in za prenekatero pošten zalogaj.

Kljub temu je naša Bela gora (Mons albius) vse bliže. Tudi do kočice, ki je pod samim vrhom je še nekaj korakov.

Skupina izletnikov, ki se je med vzponom nekoliko razvlekla, je končno zbrana v ogreti koči. Nekdo se ogreje s toplim čajem, drugi s šnopčkom, nekateri pa z več šnopčki. Iz nahrbtnikov pokukajo malice, podpisujemo razglednice, v spominsko knjigo vpišemo svoja imena, vendar pravič, da smo vsi sozdovci.

Še na vrh moramo. Odpravimo se iz tople kočice, v kateri smo vsi jedli isto čokolado. Snežnik nas že opozarja. Na vrhu nas dočaka z močnim vetrom, tako da le s težavo uspemo zbrati skupino v objektiv.

Vsi prejmejo zvonček okrog vratu in končno je tu prvi čopor.

»Ozremo se iz gore, ki se na splošno Snežnik imenuje. S svojim vrhom je pravi prebijač oblakov. Dvigne se tako visoko, da se z njenega vrha lahko tvoje oko spreha po vsej deželi daleč naokrog in da lahko tvoji vidni žarki poletijo tudi preko morja v Italijo, v Dalmacijo, Hrvaško, v Turčijo in vsepovsod na okoli,« je zapisal Valvasor.

Snežnik (1796 m) leži na poldnevniku, ki poteka 14° 27' vzhodno od Greenwicha. Smer sever—jug, ki jo kaže poldnevnik gre od Snežnika severno mimo Ljubljane čez Smlednik, pa proti morju čez Rijeko in mesto Crez. Navidezni horizont teče čez Košuto, Stol in Golico v Karavankah, preskoči na Julijske Alpe, se ostro začrta čez Rjavino, čez Triglav, Jalovec in Mangart. Od tod napravi velik skok čez Krnske Alpe in pride na Dolomite.

Obzorje se na jugozahodu prelije z gorovja v morsko gladino, se dvigne na Malo Kapelo in poteka po Gorskem Kotarju. Od tu krene mimo Kočevskega Roga na Pohorje, pa na Peco, kjer spi Kralj Matjaž. Tu se obrne proti jugu, pada v Kamniško sedlo ter v ovinku pri Košuti zaključi svojo dolgo krivuljo.

Prav tako kot na daljne gore ponuja naš plešasti očak razgled na neposredno okolico, Brkine, Pivško kotlino in Cerknjsko dolino, v kateri se od časa do časa zasvetlika Cerknjsko jezero. Kot na pladnju je videti Loško dolino z Ložem, Starim trgom, Vrhniko in drugimi kraji. Na videz kot znamkice majhne hiše, imajo svoja pročelja obrnjena proti Snežniku. Skozi vsako okno ga je videti, tudi skozi tisto v Koča vasi, kjer je pesnik Oton Župančič pisal Ostrnice in se zraven pogovarjal z očakom Snežnikom:

Snežnik skoz okno gleda me ves čas,
kako pero mi teče po papirju:

Minljivi smo, drobni proti vsemirju,
to tvoje pisanje in ti jaz...

Prve snežinke nas opozorijo, da moramo v dolino. Na grebenu med Velikim in Malim Snežnikom (1689) nas zajame pravi snežni metež. Za nekatere kar snežni vihar, saj vidijo vsako snežinko v dvojniku.

Šele ko se spustimo v Grdo Drago, se ozračje umiri. Strmo se spuščamo skozi gozd botaničnega rezervata. Zvonkljanje pred nami, za nami, kljub temu pa nekateri zaidejo v Pekev.

Iz Grde Drage se vzpenjamo po cesti, Kar veseli smo, da smo zopet na Sviščakih. Za prvič je bilo kar dovolj in pogrtnjena miza s pasuljem je pri Vodeniku nadvse dobrodošla.

Žlahtna črnina nam ogreje telo in še bolj razveže jezik. Kar neradi se zavedamo, da bo treba narazen. Bilo je lepo, bilo je čudovito. Posebno smo veseli mi, Bistrčani, saj smo na svoj čudovit Snežnik uspeli pripeljati svoje sodelavce, svoje nove prijatelje. Med nami je tudi sedaj »naš« himalajec Janez.

In za tiste, ki so ostali doma?!

»Lahko vam je žal. Spoznali bi, da so vaši sodelavci lahko tudi vaši prijatelji!«

Pa kdaj drugič, saj smo si obljubili ponovno svidenje.

D. Prosen

Na izletu v Bohinju

*S Petrola na Plin je vabilo prišlo,
v bohinjske goré, da naj bi skupaj se šlo!
Nahrbtnik sem vzela — in pot pod nogé,
saj v Bohinju je vleklo tud mene srcé.*

*Ni se naredil še čisto nov dan,
ko nas v Medvodah je čakal Kalan.
Žal pa z vremenom slabo je kazalo,
med vožnjo skoz Kranj je že deževalo.*

*V »Jugovinilu« skup smo se zbrali,
in med seboj smo mal pokramljali.
Ko smo »sopihali« na Krstenico,
smo se »móčili« tudi s slivovico!*

*Naša »odprava« ni bila številna,
je pa večerja zato bila obilna.
Pridno med potjo nabiral smo góbe,
zvečer smo pa pohane dali med zóbe.*

*Smo pa med potjo tud mal »pogoljfal«,
en kos poti smo se z vozom peljali.
Trudni in mokri nazaj smo prišli,
a v gore »petrolovci« še bomo šli!*

FRI-TO

Glasi delavcev združenih delovnih organizacij v sestavi SOZD Petrol

Ureja uredniški odbor:

Marinka Biček, Minka Demšar, Bojana Pečko,
Darja Rozman, Marjan Štelcl, Ada Valenčič,
Jelka Žmuc-Kušar — organizator obveščanja

Odgovorni urednik Edo Rasberger

Naslov uredništva

SOZD Petrol, Ljubljana, Titova 66
telefon 312 755

Tisk tiskarne Tone Tomšič, Ljubljana

